JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1858. Zaturdag, 27 Februarij. N°. 17.

Prijs per half jaar voor *Batavia*................ *f* 12,50.
„ „ „ „ *Java*................ „ 15,—.
„ „ „ „ *Buitenbezittingen*........ „ 17,50.
„ „ „ „ *Nederland*.............. „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven ***franco.***

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE.

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Allen die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!

doet te weten:

Dat Hij, in overweging genomen hebbende, dat artikel 72 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indië voorschrijft, dat de wetgevende bevoegdheid der ambtenaren, met het hoogste gewestelijk gezag bekleed, bij algemeene verordening zal worden geregeld:

Lettende:

op de artikelen 20, 29, 31, 33 en 72 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indië,

op artikel 70 der instructie voor den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië,

en op de missive van den Minister van Kolonien, van 31 Januarij 1857 lt. A No. 36/124;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Vast te stellen de navolgende

BEPALINGEN *tot regeling der wetgevende bevoegdheid van de ambtenaren met het hoogste gewestelijk gezag bekleed, ingevolge artikel 72 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indië.*

Art. 1. De reglementen en keuren van policie, tot het maken van welke de ambtenaren met het hoogste gewestelijk gezag bekleed, bij artikel 72 van het reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch-Indië, zijn bevoegd verklaard, worden vastgesteld, hetzij voor een geheel gewest, hetzij voor eene bepaalde afdeeling of een gedeelte daarvan, hetzij voor eene bijzondere plaats of gemeente.

Art. 2. Zij mogen zich niet uitstrekken tot onderwerpen van algemeen [illegible] verordeningen door een [illegible] binnen de [illegible] zijner bevoegdheid, uitgevaardigd.

Zij houden van regtswege op van kracht te zijn, zoodra in het onderwerp, waarover zij handelen, door eene wet, een Koninklijk besluit of eene ordonnancie is voorzien.

Art. 3. De reglementen en keuren van policie worden door de hoofden van gewestelijk bestuur, door wie zij zijn vastgesteld, afgekondigd, en door den secretaris van het gewest, of den als zoodanig dienstdoenden ambtenaar, gewaarmerkt.

De afkondiging wordt gerekend geschied te zijn door plaatsing in het officieel nieuwsblad. — Zij is, in geldigen vorm geschied, de eenige voorwaarde der verbindbaarheid.

De reglementen en keuren van policie werken terstond nadat hunne afkondiging kan bekend zijn.

Wanneer geen ander tijdstip is vastgesteld, wordt de afkondiging gerekend bekend te zijn, op Java en Madura, op den dertigsten dag en in de overige kolonien en bezittingen op den honderdsten dag na dien der dagteekening van het officieel nieuwsblad, waarin hetzelve is opgenomen.

Art. 4. Het formulier van afkondiging der reglementen en keuren van policie is als volgt:

De gouverneur (resident of ander hoofdambtenaar met het hoogste gewestelijk gezag bekleed) van...................................

Overwegende, enz.

Maakt aan de ingezetenen van dat gewest (stad, gemeente) bekend:

Dat door hem is vastgesteld de navolgende verordening:

(Hier volgt de inhoud van het reglement of de keur en daarna de woorden:)

En opdat niemand, wien zulks aangaat, hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het officieel nieuwsblad worden geplaatst, en voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen worden aangeplakt.

Gedaan te..
den..

(Handteekening van den gouverneur, resident of anderen met het hoogste gezag bekleeden hoofdambtenaar en van den secretaris van het gewest of van den als zoodanig fungerenden ambtenaar.)

Art. 5. De reglementen en keuren van policie mogen met geene andere straffen bedreigen, dan de zoodanige tot het opleggen waarvan de residenten alleen regtsprekende in zaken van overtreding dan wel ter policierol, krachtens het tweede lid van artikel 108 van het reglement op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie in Nederlandsch-Indië, artikel 150 van dat zelfde reglement en artikel 28 der bepalingen tot regeling van eenige onderwerpen van strafwetgeving, vastgesteld bij publicatie van 5 Februarij 1848 (staatsblad No. 6) bevoegd zijn, naar gelang van den landaard der beklaagden, — met verbeurdverklaring der voorwerpen van overtreding en hetgeen daaruit is voortgesproten, gelijk mede van de middelen en werktuigen, welke tot het plegen van de overtreding hebben gediend of bestemd zijn geweest, — of bevel dat die voor misbruik ongeschikt gemaakt of vernietigd worden.

Art. 6. De opbrengst der geldboeten en verbeurdverklaringen komt ten voordeele van den lande.

Art. 7. Bij elke veroordeeling tot geldboete wordt tevens door den regter de lijfsdwang bepaald, den tijd van acht dagen niet te boven gaande, welke in de plaats der opgelegde boete treedt, wanneer dezelve niet is voldaan binnen den tijd van eene maand, na aanzegging ter teregtzitting, dan wel na aanmaning.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indië geplaatst en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Batavia, den 17den Februarij 1858.

CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris,
VAN DE GRAAFF.

(Staatsblad No. 17.)

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!

doet te weten:

Dat Hij, wenschende gebruik te maken van de daartoe door den Koning verleende magtiging;

lettende op de artikelen 20, 29, 31, 33, 56 en 58 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indië;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, dat artikel 1 van het *reglement, bevattende algemeene bepalingen, volgens welke de belasting-schuldige koffij, op Java geteeld, aan het Gouvernement zal moeten worden geleverd, ingevolge de resolutie van den Gouverneur-Generaal in Rade, in dato 8 Augustus* 1832 *no.* 30 *(staatsblad no. 23)*, gearresteerd bij resolutie in Rade, van 3 Februarij 1833 no. 1 (staatsblad no. 7), voortaan moet worden gelezen:

„ Art. 1. Alle koffij op Java geteeld en aan de betaling van „ landrenten onderworpen, wordt aan het gouvernement geleverd „ tegen eene belooning, overeenkomstig het bepaalde bij § 4 „ van artikel 56 van het reglement op het beleid der regering „ van Nederlandsch-Indië, jaarlijks vast te stellen."

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indië geplaatst en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officiëren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Batavia, den 20sten Februarij 1858.

CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris,
VAN DE GRAAFF.

(Staatsblad No. 19.)

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!

doet te weten:

Dat Hij, in overweging genomen hebbende de wenschelijkheid, om de instructie voor de landmeters te Batavia, Samarang en Soerabaija (staatsblad 1837 No. 3), benevens de daarin gemaakte wijzigingen, van toepassing te verklaren op den landmeter te Padang (Sumatra's Westkust);

Gelet op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indië;

Heeft goedgevonden en verstaan:

a. De instructie voor de landmeters te Batavia, Samarang en Soerabaija, gearresteerd bij besluit van den 18den Januarij 1837 No. 3 (staatsblad No. 3,) met de bij staatsblad 1842 No. 17 daarin gemaakte wijzigingen, van toepassing te verklaren op den landmeter te Padang (Sumatra's Westkust).

b. Te bepalen dat deze ordonnantie in werking treedt van af de dagteekening van het staatsblad van Nederlandsch-Indië, waarin dezelve is opgenomen.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indië geplaatst en, voor zooveel noodig in de inlandsche en chinesche talen aangeplakt worden,

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Batavia, den 20sten Februarij 1858.

CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris.
VAN DE GRAAFF.

(Staatsblad No 21.)

EXTRACTEN *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.*

BATAVIA, *den 17den Februarij* 1858. (N°. 60.)

(Staatsblad No. 18.)

Gelezen, enz.

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden én verstaan:

Eerstelijk, enz.

Ten tweede: Te arresteren de volgende bepalingen ter verzekering van de regelmatige werking der bij art. 1 van dit besluit gearresteerde ordonnantie:

Art. 1. De reglementen en keuren van policie tot het maken van welke de hoofden van gewestelijk bestuur de bevoegheid ontleenen uit artikel 72 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indië, nader geregeld bij de ordonnantie, van heden (staatsblad No 17), mogen niet worden afgekondigd, zonder voorafgaande goedkeuring derzelve door den Gouverneur-Generaal.

Art. 2. De hoofden van gewestelijk bestuur zijn verpligt zorg te dragen voor de aanplakking, voor zooveel noodig ook in de Inlandsche en Chinesche talen, op de plaatsen waar zulks gebruikelijk is, van alle algemeene verordeningen, hetzij wetten, Koninklijke besluiten of ordonnancien, hetzij gewestelijke, gemeentelijke of plaatselijke reglementen en keuren van policie, alsmede voor de opname der laatstgemelde reglementen en keuren in het officiëel nieuwsblad.

Onder de benaming van het officiëel nieuwsblad wordt, zoolang niet anders is bepaald, volgens artikel 105 der bepalingen omtrent de invoering van en den overgang tot de nieuwe wetgeving, verstaan de Javasche Courant.

Ten derde: Enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:

De Algemeene Secretaris,
VAN DE GRAAFF.

BATAVIA, *den 20sten Februarij* 1858. (No. 4.)

(Staatsblad No. 20)

Gelezen, enz.

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Enz.

Ten tweede: Ten vervolge van het besluit van 5 April 1857 No. 15, onder nadere goedkeuring des Konings te bepalen:

a. dat voor de drooge koffij, welke overeenkomstig het gewijzigd art. 1 van het reglement, gearresteerd bij de resolutie van 3 Februarij 1833 No. 1 (staatsblad No. 7), gedurende het jaar 1858 moet worden geleverd, zal worden te goed gedaan *f* 19.53 *(negentien gulden en drie en vijftig duiten)* den picol van 100 katties, van welke som, ingevolge art. 6 van dat reglement, moet worden afgetrokken 2/5 of *f* 7.93 *(zeven gulden drie en negentig duiten)* voor verschuldigde landrenten, benevens *f* 2.60 *(twee gulden zestig duiten)* voor transportkosten, zoodat de planters zuiver zullen genieten *f* 9.20 *(negen gulden en twintig duiten)* voor den picol van 100 katties.

b. dat voor de koffij in de residentien Madioen en Kediri in de afdeelingen Patjitan en Banjoewangi, die, tengevolge van het aldaar bestaande stelsel van cultures, aan het gouvernement wordt geleverd, gedurende het jaar 1858 zal worden voldaan *f* 5.73 *(vijf gulden drie en zeventig duiten)* den picol van 100 katties.

c. dat voor de natte of in de roode schil gedurende 1858 geleverd wordende koffij, behoudens in die gevallen, waar deswege, afzonderlijk is of nog zal worden beschikt, te goed gedaan zal worden *f* 1 45 *(een gulden en vijf en veertig duiten)* den picol van 100 katties.

MOEDERLIEFDE. (*Vervolg.*)

Trouwens het was niet enkel Eduards gezellige toon, die op Maria zoo goeden indruk maakte, veel meer zijne vriendelijke hulpvaardigheid. Met welk eene zoete vreugd herinnerde zij zich vaak al die kleine diensten aan moeder of haar betoond! Niet dat zij er door gestreeld werd als blijken zijner bijzondere attentie! neen, zij wist het zeer goed, zóó was hij voor iedereen! hoe had hij zich niet beijverd, om Mathilda gedurende hare ziekte genoegen te geven! Hij wist altijd wat nieuws te bedenken om haar op te beuren, en zeker zij had er hem te liever om; maar toch deed 't haar regt goed, dat moeders voorspelling, aangaande zijne verandering, door zijne hartelijkheid werd gelogenstraft. Maria had in hooge mate behoefte aan vertrouwen op de menschen, en deze werd in Eduard krachtig gevoed.

Op Woudbeek heerschte eene prettige drukte; mevrouw van der Leeden mogt er al eens eene enkele klagt over de machines, zoo als zij hare onderhoorigen noemde, onder door laten loopen, over 't algemeen was er een levendig verlangen, om elkanders genoegen te verhoogen. De gouvernante, die het toezigt over den kersboom had, werd een gewigtig persoon als aller vertrouwde, ja, alle kleine grieven en botsingen werden vergeten, en de liefde, soms teruggedrongen tot den bodem des harten, door weêrkeerig verschil van neiging of opinie, trad nu zegevierend en krachtig te voren. Zoo mogt de kersboom ook hier het zinnebeeld worden van des Heilands komst op aarde, als Liefdekweeker en Liefdedrager. Wij slaan een vlugtigen blik in de feestelijke vertrekken, waar de rijk beladen boom met de tallooze lichten en prachtige geschenken de overige weelde verduistert, en zien er onder de menigte spoedig eenige bekenden. Mevrouw van Ingen ziet er in haar smaakvol toilet nog regt lief uit. Wel is 't haar aan te zien, dat zij zich in dezen kring gelukkig gevoelt, en als van ouds gestreeld wordt door elk blijk van onderscheiding of beleefdheid, dat zij mag ondervinden. De losse vrolijkheid, waarmede Louise en Eduard zich onder de jonge lui bewegen, doet haar goed, al wint Louise niet bij de vergelijking tusschen haar en freule Wilhelmina, die als het bloeijendst beeld van ontluikende schoonheid en levendige bevalligheid, teregt de koningin van het feest heeten mogt. Eduard was, als Mathilda's cavalier, der moeder regt welgevallig; ook scheen hij met de jonkers op een beteren voet dan weleer. Zoo was 't inderdaad. De jonkers, van de Zwitsersche kostschool te huis gekomen, hadden, zoo wat half verduitscht en verfranscht, het bluffen wel niet verleerd; maar toch ook gewonnen in fijneren toon, waardoor het aanstootelijke er van verminderde; zij meenden, 't kon geen kwaad Eduard als student wat *en amitié* te nemen; zoo verloor zich de herinnering aan de school-vechtpartijen, waarop het drietal met *would be* mannelijke deftigheid als op een lang verleden tijdperk neêrzag, in vrolijke scherts en mededeeling hunner ontmoetingen. Mogt mevrouw van der Leeden trotsch zijn op de hulde, der gevierde Wilhelmina toegebragt, Mathilda scheen hare zuster dien voorkeur volstrekt niet te benijden, daar zij gelukkig was in het bijzijn van den geliefden speelmakker harer kindsheid, gelukkig door de eigenaardige liefelijkheid van zulk een feest, waarbij praalzucht en ijdelheid, al waren ze niet geheel geweerd, toch geadeld werden door gedachten der liefde.

Glansrijk brak de kersmorgen aan, die, dank zij het lieve idée van Mathilda, voor vele arme kinderen een vreugdeavond zou opleveren. De kersboom was nu in de tuinmanswoning geplaatst, waar zich allengs de kinderen, zoo netjes mogelijk uitgedost, verzamelden, wier verrassing en vreugde op het onthullen van den boom, tot hiertoe door een kraamschut voor hen verborgen, geene palen kende. Op dat gezigt werd alle verlegenheid vergeten, en sprongen zij, in de blijdste vrolijkheid, onder jubelend geschater dartel rond, terwijl de uitgedeelde geschenken de pret ten toppunt voerden.

Mathilda en Maria hadden zich reeds vroeg ter ontvangst der kleinen gereed gemaakt, waar Eduard hen spoedig met Henri en Nancy verzelde. Louise zou met mama later in gezelschap van de familie van der Lee-

d. dat voor de koffij, welke op den [illegible] bepaalde bij de resolutien van 31 Maart 1833 [illegible] Maart [illegible] 18, en het besluit van 1 Junij 1[illegible] No. [illegible] in [illegible] tiën Djokdjokarta en Soerakarta [illegible] het gouvernement [illegible] geleverd, gedurende het jaar 1858, zal [illegible] te [illegible] *f* 19.53 (*negentien gulden drie* [illegible] *duiten*) [illegible] van 100 katties, na aftrek [illegible] *f* [illegible]0 (*[illegible] gul-den* [illegible] *duiten*) voor iederen picol [illegible] en, [illegible] overeenkomstig de bestaande regeling, te verdeelen als volgt:

aan de aanbrengers *f* 9.20 (*negen gulden en twintig duiten*).
[illegible] Vorsten voor de belasting van 2/3 van den inkoop-[illegible] 7.[illegible] (*zeven gulden drie en* [illegible] *duiten*);
[illegible] oorspronkelijke prijs, die het product zelve leve-[illegible] *f* [illegible].13 (*[illegible] gulden en honderd en dertien duiten*).
Ten derde: Enz.
Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris,
VAN DE GRAAFF.

Civiel Departement.

Ontbonden:

De commissie voor het onderzoek omtrent de suikercultuur en bereiding, ingesteld bij besluit van 8 December 1853 No. 10; onder dankbetuiging voor de zorgvuldige wijze, waarop zij zich van den aan haar opgedragen taak heeft gekweten.

Verleend:

Eervol ontslag, onder toekenning van wachtgeld, aan den hoofdinspecteur van financien Mr. *G. Umbgrove*, en den adjunct-inspecteur van financien *C. Wiggers*. als leden der commissie voor het onderzoek omtrent de suikercultuur en bereiding, ingesteld bij besluit van 8 December 1853 No. 10, alsmede aan jhr. *W. C F. Goldman*, landmeter en teekenaar, en aan *F. G. F. von Schukkmann*, klerk bij bovengemelde commissie.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de vendumeester te Batavia Jhr. *G. van Braam*.

Benoemd:

Tot vendumeester te Batavia. de translateur voor de Maleische taal aldaar *W. F. G. Pool*.

Bij het Bestuur van het Roomsch-Katholiek Weeshuis te Samarang.

Ontslagen:

Eervol, wegens vertrek, uit de betrekking van lid en thesaurier, *C. E. Gerard*, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

Op zijn verzoek, eervol, uit de betrekking van lid en Secretaris, *J. W. Sloot*, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

Benoemd:

Tot leden:

M. van Weddingen, onderintendant der tweede klasse bij de militaire administratie, en

F. A. Pringiers, koopman aldaar.

Ingetrokken:

Op zijn verzoek, de benoeming van *I. G. Heuveldop*, tot translateur voor de Engelsche, Fransche en Hoogduitsche talen te Batavia.

Militair Departement.

Benoemd:

Bij de Directie der Genie,

Tot militair ambtenaar der tweede klasse, de teekenaar en graveur, militair ambtenaar der derde klasse *W. D. Wiemans*; met bepaling dat hij in zijnen nieuwen rang bij het lithographisch etablissement werkzaam blijft.

ADVERTENTIEN.

Postkantoor.

Landmail van Maart.

De directeur der posterijen te Batavia herinnert bij deze belanghebbenden, dat de 1ste mail-stoomer in Maart den 12den zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden, zullen worden gesloten op Donderdag, den 11den Maart aanstaande:
a. des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch-Indië, China, enz, enz.
b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

De resident van Madioen maakt bij deze bekend, dat, op Donderdag den 15 April 1858, ter hoofdplaats Madioen eene openbare uitbesteding zal worden gehouden, tot het bouwen van een gouvernements schoolgebouw met onderwijzers-woningen en bijgebouwen, zoomede voor den aanmaak der benoodigde schoolmeubelen aldaar; en zulks overeenkomstig het daarvan opgemaakte bestek en voorwaarden.

De kapitein, eerst aanwezend genie-officier, bij de buitengewone defensiewerken te Tjilatjap, als daartoe gemagtigd, zal op Maandag, den 15 Maart e. k., des voormiddags ten 9 ure, ten zijnen bureele, en zulks onder nadere goedkeuring van het gouvernement van Nederlandsch-Indië, in het openbaar uitbesteden de levering van steenmaterialen, benoodigd voor de militaire werken der genie te Tjilatjap en onderhoorigheden.

VENDUTIEN.

Op Maandag 1 Maart, in het huis onlangs bewoond door den heer *J. Speet*, op Salemba, door gebrs *Roselje & co.*
Op Zondag te bezigtigen.

Op Dingsdag 2 Maart, wegens vertrek, voor het woonhuis van den heer *H. J. van Hoorn*, op Weltevreden, door *Cassalette & co.*
Op Zondag voor een ieder te bezigtigen.

Op Woensdag 3 Maart, wegens vertrek, ten huize van den heer *A. Fitz Verploegh*, op Tanah-Abang, door *gebrs. Roselje & co.*

en

Voor het commissiehuis van *John Pryce & co.*, à 4 pCt. vendusalaris.

Op Donderdag 4 Maart, tegen 4 pCt. vendusalaris, voor de pakhuizen van de heeren *[illegible]rff, Wilmans & co.*, door *Cassalette & co.*

en

à [illegible] pCt. vendusalaris, op het Koningsplein, door *John Pryce & co.*

Op Vrijdag 5 Maart, tegen 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van gebr. *Roselje & co.*

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in den navolgenden boedel:

Door de commissarissen te Palembang, van wijlen den adjudant-onderofficier, *S. Lienders*.

Vertrekkende Personen.

G. P. te Winkel.

Aangekomen Vreemdelingen

te Batavia van den 24den t/m 26den Februarij 1858.

HOTEL DES INDES. *J. Bosch*, van Soerabaija — Mevr. *Bosch*, van Idem — *D. G. Bosch*, van Batavia — *L. J. Haguetbaldt*, van de Reede — *P. J. Druijnen*, van Idem — *A. M. Simon*, van Idem — *G. Klijnsma*, van Idem — *L. J. Meijer*, van Idem — *Torodsi*, van Australie — Mevr. *Torodsi* en 2 *Kinderen*, van Idem — *M. Inglis*, van Idem.
HOTEL DER NEDERLANDEN. *A. C. Langefeld*, van Nieuwe Diep. — *J. A. Hafeli*, van Idem. — *van Huffel en Echtgenoote*, van Buitenzorg.
HOTEL WILLEM II. *P. C. Scholte en Echtgenoote*, van Amsterdam — *P. C. J. Scholte*, van Idem — *M. G. W. Scholte*, van Idem — *J. B. A. J. Scholte* van Idem.
JAVA HOTEL. *B. J. Schipper*, van Pontianak.

Advertentiën.

Getrouwd;

JOSEPH BERNARD BERNE
met
BATHILDE MARGUERITE DEFFES.

BATAVIA, 1858. (503)

Voorspoedig bevallen van eene welgeschapene DOCHTER, de echtgenoote van
(506) F. F. DEUX.
SOERACARTA, 1 *Februarij* 1858.

Bevallen van eenen ZOON, *J. C. de Vogel*, geb. *Clignett*.
BANDJERMASSING, *den 15den Januarij* 1858. (560)

Bevallen van eene DOCHTER, *E. M. Horst*, echtgenoote van
(507) Mr. W. à BRAKEL REIGER.
SAMARANG, 15 *Februarij* 1858.

Bevallen van eenen ZOON, de *Echtgenoot* van *J. D. Olijve*.
BATAVIA, *den 19den Februarij* 1858. (558)

Bevallen van eenen ZOON, *B. Binnendijk*, *Bölke*.
BUITENZORG, 21 *Februarij* 1858. (546)

Bevallen van eenen ZOON, *C. J. F. Winsser*, *Dettingmeijer*.
BATAVIA, 21 *Februarij* 1858. (517)

Heden overleed in den ouderdom van 40 jaren, de Heer *August Henrich Friedrich Christian Jürgens*, Rentmeester van Zijne Excellentie, den Heer *Mr. A. J. Duymaer van Twist*.

W. J. ENTER.
Executeur Testam.

DEVENTER, den 19den *December* 1857.
Strekkende deze tevens tot kennisgeving aan vrienden en bekenden. (509)

Heden overleed na een smartelijk lijden van zes dagen, mijn [illegible] dochtertje, *Catharina Maria Tengnagel* in den ouderdom van twee jaren en drie maanden.

D. C. TENGNAGEL.

MUNTOK, den 27sten December 1857.

Heden overleed in den jeugdigen leeftijd van 20 jaren, *Emilie Rosalie Michel*, geliefde echtgenoote van
(5[illegible]) A. G. F. VAN ZIJ[illegible]
(1ste *Luit*[illegible])
SAMARANG, 17 *Februarij*.
Kennisgave aan familie, vrienden en bekenden.

Op den 29sten December 1857 overleed tot mijne bittere droefheid, mijn innig geliefde echtgenoot, *Carl Albertus Thepass*, mij nalatende vier lievelingen, die hun onherstelbaar verlies nog niet kunnen beseffen.
Met diepen weemoed staren wij hem na, daar wij in hem, den braafsten echtgenoot en vader, zijne en mijne bloedverwanten, een' zoo zeer beminden zoon en broeder en zijne veelvuldige kennissen, een welmeenend vriend verloren hebben.

(550) CATHARINA DOUWES,
wedu we *C. A. Thepass*.
REMBANG, den 20sten *Februarij* 1858.

Op den 19den December 1857 overleed ter reede van Candle Town (Australië), door een noodlottig toeval aan boord van zijn eigen schip, *Wilhelm Bernard Ihnen*, diep betreurd door zijn broeder.
(545) T. B. IHNEN.
BATAVIA, den 24 *Februarij* 1858.

Op den 6 dezer overleed, in den ouderdom van ruim 55 jaren, *Joan Cornelis Meijer*, in leven Notaris te *Batavia*.

S. D. MIERO.
Wed. MEIJER.

BATAVIA, *den* 24 *Februarij* 1858. (540)

VENDUTIE
Op Maandag, den 1 Maart 1858

op Salemba, door *Gebrs. Roselje & Co.*, in het huis onlangs bewoond door den Heer *J. Speet* van:
Mahonie- en andere Meubelen, Spiegels, Schilderijen, Hang-, Muur- en Tafellampen, Martavanen, eene fraaije Tentwagen met losse tent, Paarden, etc.
Op Zondag te bezigtigen. (527)

VENDUTIE
Op Dingsdag, den 2 Maart 1858

Wegens vertrek door *Cassalette* en *Co*, voor het woonhuis van den WelEd. Heer *H. J. van Hoorn*, op Weltevreden naast het bureau der militaire administratie, van deszelfs goed onderhouden inboedel als:
een stel Meubels met paardenhaar bekleedsel, ronde en vierkante Tafels, Consoles, Speeltafels, mahoniehouten Toiletten en Waschtafels met marmeren bladen, Wipstoelen, groote Spiegels en Schilderijen, hang- muur- en Tafellampen, Porcelein, Glas en Cristalwerk, Pleet- en Zilverwerk, Keukengereedschap, enz.
verder
1 Palanquin, 1 Toerwagen, spannen hardloopende Wagenpaarden, een maccassaarsch Rijpaard hoog 4 v. 2 d. slechts weinig gebruikte Tuigen, Bloemen in potten enz. enz.
Zondag voor een ieder te bezigtigen. (520)

VENDUTIE
Op Woensdag, den 3 Maart 1858,

wegens vertrek, ten huize van den Heer *A. Fitz Verploegh* op *Tana-Abang* (in den tweeden gang voorbij het Kerkhof) door *Gebrs. Roselje & Co.*,
van divers Meubilair, Spiegels, Schilderijen, Lampen, etc., etc., voorts van een uitmuntend Racepaard (*couline*), vier paren zeer fraaije, goed gedresseerde en hardloopende overwalsche schimmels wagenpaarden, diverse Rijtuigen, enz. enz. (528)

---

den eens naar het jonge volkje komen zien. Ook duurde het niet lang of de deur ging open en trad een vrij talrijk gezelschap, voorafgegaan door den baron en de barones, het verblijf der vreugde binnen. Op de plotselinge stilte der kinderen, die eerbiedig terugwijkende, zich in een halven cirkel schaarden, moedigde de baron hen aan, om ongestoord hunne vreugde te vervolgen; de vreugde werd dan ook niet gestoord, alleen werd zij voor eenige oogenblikken op plegtiger wijze geuit, toen de jeugdige stemmen zich vereenden tot een dankbaar feestgezang. Zuiver en liefelijk klonk het kinderkoor, afgewisseld door vierstemmige liederen, de binnentredenden tegen, en zeker kon er geen beter tolk voor hunne vreugde en hun dank zijn dan 't harmonisch gezang, dat zelfs den baron diep in 't harte greep. Mathilda's schoone altstem, die het zwakkere gedeelte schraagde, klonk zoo heerlijk tusschen die zachte stemmetjes uit, dat Mathilda hare eigene partij schier vergat, om toch geen van die toonen te verliezen, die haar zoo onbeschrijfelijk roerend tegenruischten. Maar niet enkel werd Mathilda door Maria's stem zoo zonderling getroffen, ook in 't hart des jongelings, die aan hare zijde het lief tooneel met levendige belangstelling had aangestaard, weêrklonk die stem diep en krachtig; zijn schitterend oog rustte met verhoogden gloed op de van 't reinst gevoel doordrongen maagd, wier gelaat van hoogere bezieling blonk, die geheel vervuld met hare zoete taak, onbewust van de waarde, die zij daaraan leende, haar des te heerlijker en schooner volvoerde. Geheel oog en oor voor de kleinen, bemerkte zij den indruk niet op de aanwezigen; maar toen 't lied geëindigd was en zij de oogen opslaande Eduards schitterenden blik ontmoette, overtoog een donkere blos haar gelaat, terwijl eene levendige ongekende gewaarwording haar hart doortrilde, die haar een traan in de oogen drong, en den handdruk, waarmede Eduard haar naderde, bevend deed beantwoorden. De vriendelijke en vleijende woorden, waarmede de baron en de barones haar, door Mathilda als de bewerkster dezer lieve verrassing aangewezen, begroetten, maakten een einde aan hare verwarring, die zij zich later verweet, en de luide dartelheid der kinderen, die weldra door verdubbelde uitbundigheid zich schadeloos stelden voor de oogenblikken van deftige orde, verdreef de opgewondenheid der gemoedsaandoeningen. In ongestoorde vrolijkheid werd de avond door het jonge volkje verder doorgebragt, die de zoetste herinneringen achterliet.

In afwisselende vreugde vlogen de dagen van Eduards vacantie met verdubbelde snelheid om, en al te ras brak het scheidingsuur weder aan, dat der moeder echter minder bang viel, sedert het vertrouwen op haar zoon krachtig was gevoed. Met vernieuwde beloften, om Willem tot meerder schrijven aan te sporen, en oom te animeren, hem toch de paaschvacantie thuis te laten doorbrengen, verliet Eduard jufvrouw Greening en Maria, wier taak bij hare moeder steeds zwaarder werd. Haar wachtte een kommervolle winter, want het ligchaamslijden der beproefde vrouw nam steeds in hevigheid toe, zoo dat zij bange dagen en nachten bij haar krankbed doorbragt.

Mevrouw van der Leeden was een enkelen keer naar jufvrouw Greening komen zien, maar voor zulk een aanblik waren hare zenuwen niet bestand. Mathilda mogt er dus ook slechts zeer zelden komen, want deze toch was nog gevoeliger. Bovendien was Mathilda zeer vatbaar voor koude, en het huisje van jufvrouw Greening was erg tochtig. Mevrouw van Ingen had den omgang met jufvrouw Greening, als wij weten, steeds vermeden; 't viel haar ook nu niet in, om die kranke te gaan bezoeken; hoewel zij anders den aanblik der lijdenden niet schuwde, en Louise en Nancy haar bij menig armenbezoek verzelden. Jufvrouw van Es, de koude ongevoelige jufvrouw van Es, was de eenige van Maria's bekenden, die van tijd tot tijd eens aankwam, en miste zij den fijnen tact, om het lijden der ongelukkige niet door zinspelingen op hare verlatenheid te verzwaren, deze werd rijkelijk vergoed door menig degelijk bewijs van hulpvaardigheid, waarvoor Maria haar hartelijk dankbaar was.

(*Wordt vervolgd.*)

VENDUTIE

Op Woensdag, den 3 Maart 1858,

voor het Commissiehuis van *John Pryce en Co.*

a 4 pCt. Vendu-salaris,

van diverse IJZERWERK, als: Messen, Lepels, Vorken, IJzeren bedden, Wijn- en Waterglazen, Stopflesschen in soorten, Chitsen, Sarongs, 17 stukken PLANKEN, een partij GEROOKT SPEK, 40 kelders Likeuren, Schilderijen in vergulde en wortelhouten lijsten, Koperdraad, 4749 pd. BANDIJZER, 149 bundels Emballage-goed, 14870 GOENIE-ZAKKEN (Holl.) 1350 olifants-tanden, enz. enz. (568)

Op de vendutie van 3 Maart 1858, zullen nog worden verkocht.

100 vaten Haantjes Bier in kleine kavelingen,

100 Arakleggers,

Een partij Amerikaansch Meel.

(566) JOHN PRYCE en Co.

VENDUTIE

Op Donderdag, den 4 Maart 1858,

tegen 4 pCt. Vendu-salaris,

door *Cassalette & Co.* voor de pakhuizen van de Heeren *Melzendorff, Wilmans & Co.*,

van diverse KOOPMANSGOEDEREN, als: Cognac in olieflessen, Rhijnwijn, 10/2 pijpen puike Madera, diverse IJzerwerk, Glaswerk, Lampen, Scheepslantaarns, Knoopen, Poppen, Violen, Accordéons, Toiletzeep, Glysopotipen, Waskaarsen, Terpentijn-olie, blaauwe en groene Verw, Polijstpoeder, Snuiftabak, Meel, Saladeolie, Krenten, Sardijntjes, Beijersch bier, Damast-tafelgoed, Bordunrwol, Flanel, Dames-koussen, Tricot piqué, Dames-kleêren, Propatriapapier, Lucifers, enz. enz. enz. (532)

VENDUTIE

Op Vrijdag den 5 Maart 1858,

[illegible]

door *Chr. [illegible] & Co.* van:

Van [illegible], Aarde en Glaswerk, Spiegels, Schilderijen, Parfumerien, Stellen Kamferhouten Koffers, diverse, Lijnwaden etc. (555)

Wegens vertrek zal op Vrijdag mede publiek worden verkocht:

Een OPSTAL, zijnde een aan de oostzijde van Parapattan aan den weg naar Menting gelegen huis van steenen met pannen gedekt, benevens stalling voor 4 paarden, bijgebouwen van hout en bamboes, voor het grootste gedeelte met pannen gedekt, thans bewoond door den Heer *Dauwes*. De grondhuur per maand is *f* 2,— rec. (556)

VENDUTIE

Vrijdag 5 Maart 1858

Wegens vertrek voor het woonhuis van den WelEdG. heer *Van Winskeim* in het kampement No. 87, door *Van Slooten Morgan en Co.* van eenen netten inboedel, bestaande uit: spiegels, schilderijen, stoelen, tafels, banken, ledikanten, hang- en tafellampen, bendie, bendiepaarden, een goed gedresseerd zwart sandelwood rijpaard hoog 4 voet 1½ duim, tuigen, bloemen in potten etc. (568)

VENDUTIE

Op Maandag, den 8sten Maart 1858,

voor het woonhuis van den Heer *D. Maclaine*, op het Koningsplein, door *John Pryce en Co.*,

van goed geconserveerde Meubelen, Wagens, Paarden, enz. alsmede:

eenige *Melkgevende Koebeesten*. (549)

Hollandsche

TUIN- EN BLOEMZADEN

van de

Maatschappij van Land- en Tuinbouw de MARNE, gevestigd te *Were*

In commissie ontvangen en bij gesorteerde partijtjes te bekomen bij

(545) W. J. OLLAND.

Avec l'autorisation de M. le Résident de Batavia.

Au Koningsplein en face le Gang Pool.

COSMORAMA,

DIRIGÉ PAR

M. POTIER.

17 Beaux points de vues, au nombre desquels, ST. VINCENT DE PAUL et LE CHEMIN DE FER, qui font l'admiration générale.

PRIX D'ENTRÉE:

un Cavalier	*f*	2,—
une Dame	„	2,—
M. M. les Officiers, jusqu'au grade de Capitaine inclusivement	„	1,50.
un Enfant	„	,30.

CHINOIS & MALAIS.

un Chinois	*f*	1,—
un Malais	„	0,60.
Enfants Chinois et Malais	„	0,30.

Billets de série.

12 billets de série pour	*f*	18,—
6 „ „ „	„	9,—

Le Cosmorama est ouvert tous les jours de la semaine depuis 8 heures du soir jusqu'à 11 heures.

(549)

Avec permission de M. l'Adsistent-Resident de Buitenzorg.

LE

Cirque Européen

à Buitenzorg,

pour les 2 dernières représentations

donnera de grands spectacles variées.

Le programme fera connaitre le détail des exercices.

Prix des Places:

Un Monsieur ou une Dame	*f*	3,—
„ Enfant	„	2,—
„ Javanais	„	—,50.

(513)

Militaire Societeit *CONCORDIA*.

THÉ DANSANT,

op Zaturdag den 6den Maart 1858,

Namens de directie.

De Secretaris,

(525) E. R. GOTELING VINNIS.

Bij *Zakara & Audineau*

Verkrijgbaar:

Wagen- en Bendie-veeren en Assen, Reiswagenveeren en Assen, Kap- en Slijkbord-leder, Laken, Damasten Passementen, Wagentapijt, Imitatie-leder, verlakt linnen, prachtige lantaarns en alle verdere wagenbehoeftens, Wagen- en Bendie-tuigen en Ornamenten, Teugels, Strengen, Toomen, Zadels, Wagen- en Bendiezweepen. (510)

GEPELDE DJAGONG,

Paarden-Voeding, à f 6 de picol.

Bij

(537) J. L. VAN HEK.

Op nieuw Ontvangen:

PUIKE ROODE EN WITTE CONSTANTIA WIJN,

In heele en halve flesschen,

van dezelfde kwaliteit als de vorige.

(541) Wm. SPECHT GRIJP.

KLAPPERS

Verkrijgbaar bij den Mandoor van het land KAMPONG MALAIJOE. (524)

VERKRIJGBAAR

bij de Ondergeteekenden.

ENGELSCHE REISWAGENS (barouches en koetsen), Engelsche wagentuigen voor 2 en 4 paarden, Bendie-tuigen, Port- en Maderawijn in vaten en afgetapt, Russisch linnen, Chinesche zijde voor jassen.

(561) VAN SLOOTEN MORGAN en Co.

PROVISIEN,

Vleesch, Spek, Erwten, enz. enz.

(518) *Secretaris-laan.* — Noord-Kant.

Palembangsche Rottingmatten,

ontvangen bij

(552) ABEELEN, DENNISSON en Co.

Mme Jne COQUELIN.

Wegens vertrek,

Verkoop van verschillende goederen tegen verminderde prijzen.

(515)

SPAARBANK

Zitdagen 3 en 17 Maart

(530)

TE KOOP

Een Stier en eenige Koeijen.

CARELS qq.

(529) *Op de voorrei.*

TE KOOP.

EENE WAGENVERHUURDERIJ

te bevragen bij den heer

J. L. VAN HEK.

BATAVIA, 24 *Februarij* 1858. (553)

TE KOOP VOOR *f* 7000

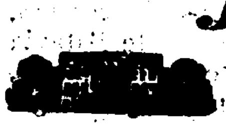

Een huis in den Gang Scenten laatst bewoond door den heer *Rehling*, huur-prijs *f* 70 's maand.

(534) W. MORGAN.

TE HUUR TWEE KAMERS *en suite* op Goenong Sahari*e*,

Te bevragen, bij

(538) H. MUTTER.

TE HUUR

Een Huis met *steenen bijgebouwen* gelegen op een der gezondste plaatsen van *Batavia's* omstreken. Huurprijs *f* 50.— per maand.

Te Bevragen bij

(539) H. M. VAN DORP.

WORDT GEVRAAGD

Te *Batavia*, tegen billijke condities

eene Gouvernante.

Adres lett. H

(523) LANGE & Co.

WORDT GEVRAAGD

TE HUUR: een HUIS, bevattende zoo binnen als buiten 12 of meer bewoonbare kamers, gelegen Weltevreden. Adres. Lett. H. bij den uitgever dezer courant.

Wordt Verlangd

tegen vrijen overtogt naar Nederland een bekwame GENEESKUNDIGE, om zich aan boord met de behandeling der zieken te belasten.

Reflecterenden adresseeren zich aan

Kapitein [illegible]

(516) DE WEERDT, RUYL & Co.

IEMAND [illegible] van middelbaren leeftijd, bekend met de Duitsche, Fransche en Hollandsche talen, sedert 1½ jaar werkzaam zijnde bij de administratie eener landelijke onderneming op Java, wenschte zich gaarne geplaatst te zien in eene andere zoodanige betrekking. Nadere informatiën bij de redaktie van dit blad.
(562)

IN EEN DER HOTELS wordt gevraagd een *geschikt persoon* om aldaar het opzicht te houden, zoo mede tot dit doel eene VROUW.
Adres, Lett, B *Java-Bode*. (526)

IEMAND eenige avonduren tot zijne beschikking hebbende, wenschte zich belast te zien met het bijhouden van Boeken of ander schrijfwerk hetzij in de Hollandsche, Fransche, Engelsche of Hoogduitsche taal.
Adres letter X, bij
(484) W. OGILVIE.

Voor een eerstdaags van hier naar *China* vertrekkend schip, wordt een GENEESHEER gezocht.
Hierop reflecterenden gelieven zich te vervoegen bij
519) PAINE STRICKER & Co.

Mijne generale volmagt aan den Heer GEORGE WILHELM VON ENDE, den 1sten Julij 1856 verleend, heeft met heden wegens verandering van betrekking opgehouden.
M. C. WHITE.
(504)
SAMARANG, *den 19den Februarij* 1858. *geb. Manuel*).

VOOR EEN REPATRIEREND GENEESKUNDIGE bestaat gelegenheid tot vrijen overtogt naar Nederland. Reflecterenden gelieven zich voor informatiën te wenden aan
(564) SCHIMMELPENNINCK & Co.

De ondergeteekende is benoemd tot mede gemagtigde in Nederlandsch-Indië van den Heer *J. W. Arnold*, te Amsterdam.
(534) J. C. DEINES.

De Heer *J. W. Arnold*, te Amsterdam heeft met den 31 December 1857 opgehouden deelgenoot te zijn in de firma's *van Leeuwen, Arnold & Co.* te Amsterdam en *B. van Leeuwen & Co.* te Batavia.
De Gemagtigde van den Heer J. W. Arnold
(535) J. C. DEINES.

Uit eene Acte op den 20sten Februarij 1858, voor mij Notaris en getuigen, onder No. 102 gepasseerd blijkt, dat tusschen de heeren *Jan Willem Arnold*, grondeigenaar wonende te Amsterdam, *Johann Conrad Deines*, koopman, thans gedomicilieerd te Batavia en *Carl Friedrich Otto Deines*, koopman te Amsterdam woonachtig, is aangegaan eene vennootschap tot het drijven van kommissie-handel, onder de firma *Arnold en zonen*, welke zal zijn gevestigd te Amsterdam en te Batavia en waarvan ieder der vennooten de teekening heeft, dezelve is aangegaan voor den tijd van zes jaren gerekend van af 1° Januarij 1858.
Geschiedende deze bekendmaking in voldoening aan Art. 28 van het wetboek van koophandel.
J. J. MIJNSSEN
(556) *Notaris*.

De firma *Reynst en Vinju*, te Batavia, is gesubstitueerd als Executrice in den boedel van wijlen den Heer *J. C. van der Meulen*.
De Testamentaire Executeuren,
Wed. J. S. VAN DER MEULEN. *Blatterman*.
S. J. VAN DER MEULEN.
BATAVIA, *den* 26 *Februarij* 1858. (553)

Ten gevolge van bovenstaande bekendmaking, verzoeken de ondergeteekenden debiteuren en crediteuren in den boedel van wijlen de heer *J. C. van der Meulen*, binnen den tijd van eene maand, betaling of aangifte te doen.
(554) REIJNST en VINJU.
BATAVIA, *den* 26*sten Februarij* 1858.

De firma **Tiedeman en van Kerchem**, is generale gemagtigde van den ondergeteekende, terwijl de heer ***A. N. M. de Vogel***, speciaal belast is met de inkassering zijner uitstaande pretentiën.
J. SEUFFERT.
BATAVIA, 12 *Februarij* 1858. (545)

NOTHERN ASSURANCE COMPANY.

Opgerigt in 1836.

VOOR BRAND- EN LEVENSVERZEKERINGEN.

Kapitaal 1,295,760 Pd. St.

De ondergeteekenden, Agenten van voornoemde Maatschappij voor **Java** en de omliggende **Nederlandsche Bezittingen**, zijn thans bereid om aan verzoeken ter verzekering gevolg te geven.
MORGAN, MELBOURN en Co., *Batavia*.
MAJOR, MATZEN en Co., *Soerabaija*.
(419) W. MAJOR en Co., *Passaroeang*.

Onze den Heer *G. H. P. Stelling* verleende algemeene volmagt is, uithoofde van vertrek, met onderling goedvinden, ingetrokken.
(551) GUMPRICH en STRAUSS.
BATAVIA, 26 *February* 1858.

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te LONDEN sedert 1782.

ONGELIMITEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op **Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz.**, zoomede op **Suiker-, Koffij- en Thée-Établissementen**, tegen de volgende premiën:

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in de Steden, zoomede op Goederen in dezelve . . . . 1⅟₈ 's jaars.
Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig . . ¾% »

Suiker- en Koffij-Établissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machineriën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig. ¾% »
Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . 1% »
Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . 1½% »
Op Schepen, liggende op Reeden. . . . 1% »

E. MOORMANN & Co., te *Batavia*.
C. DAMNITZ & Co., te *Samarang*.
(418) P. KERVEL & Co., te *Soerabaija*.

MAATSCHAPPIJ:
TOT BEVORDERING VAN MIJNONTGINNINGEN
IN
NEDERLANDSCH-INDIE.

Heeren Deelhebbers of stemgeregtigde Vertegenwoordigers derzelve, worden uitgenoodigd tot het bijwonen der **Jaarlijksche Algemeene Vergadering**, welke zal gehouden worden ten haren Kantore, op Maandag den 15den Maart e. k. des voormiddags ten 10 ure.

PUNTEN VAN BEHANDELING:

1. Verslag van het Bestuur.
2. Benoeming van eenen Directeur, in plaats van den afgetreden Directeur den Heer *E. W. Cramerus*.
3. Bepaling eener vierde storting van 10 pCt.
4. Benoeming der Commissie, bedoeld bij art. 24 der statuten.

BATAVIA, 27 *Februarij* 1858.
Het Bestuur van bovengenoemde Maatschappij, en namens hetzelve,
(548) P. TIEDEMAN JR., *Direkteur*.

1858.

Illustrated London News.
Illustration.
Illustrirte Zeitung.
Per Mail, voorhanden bij
BATAVIA, 1858. H. M. VAN DORP.
(547)

DE INDIËR.

Ten gevolge van vervroegd
vertrek der Landmail
uit Nederland, zijn heden geene nummers van dit Blad aangekomen.
De Administrateur
VAN HAREN NOMAN en KOLFF.
23 *Februarij* 1858. (532)

DE PILLEN VAN HOLLOWAY

zijn van eene bewonderenswaardige uitwerking bij *leverziekte*. A... M... B..., te *Durgerdam*, bevond zich gedurende geruimen tijd in eenen bedenkelijken toestand, voortvloeijende uit leverkwaal; vele geneesmiddelen werden te vergeefs door haar gebruikt. Sedert twee maanden gebruikte zij eindelijk de pillen van Holloway, en de voorschriften stiptelijk opvolgende, ondervond zij spoedig eene geheele verandering in haar gestel. Binnen weinig tijds verscheen de bloem der gezondheid weder op haar gelaat, tot eene aangename verrassing van alle hare vrienden. Deze pillen zijn ook zeer aanbevelenswaardig bij alle ongesteldheden der maag en der ingewanden.

Deze beroemde pillen, alsmede de Holloway-zalf zijn op franco aanvrage te bekomen tegen de ondervolgende prijzen, *à contant*:
Doosjes pillen à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—
Te Banjoemaas bij M. S. Cheriman.
» Poerworejdo » F. Neumann.
» Djocjocarta » Buijn & Co.
» Souracarta » W. Veldman.
» Salatiga » J. Vallette.
» Tagal » Wed. Dort.
» Cheribon » W. Galistan.
» Samarang » H. L. de Lyon, V. H. Noman, Kolff & Co. en bij
De hoofdagenten Soesman & Co. (544)

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het snelzeilend Ned. Compagnie Barkschip **Zeenimph** kapt. **E. Orre**[illegible]
Dit schip is bijzonder goed gerigt voor den overvoer van Passagiers en heeft eenen bekwamen Dokter aan boord. [illegible] zal na in den Oosthoek beladen te zijn vermoedelijk omstreeks het begin van April van *Batavia*, vertrekken.
Adres bij de Heeren **Schimmelpenninck** & [illegible] te *Soerabaija*, bij den gezagvoerder en bij
de Agenten
522) HAAGER & SCHUURM[illegible]

Passage naar Soerabaija, [illegible]

wordt aangeboden met het N[illegible] schip **Zeenimph** kapt. **E.** [illegible] om den 28sten dezer van hier [illegible] vertrekken.
Adres bij
de Agenten
HAAGER & SCHUURM[illegible]
521)

PASSAGE NAAR NEDERLAND

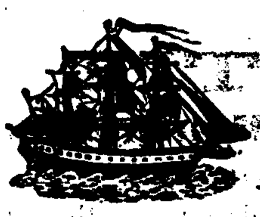

wordt aangeboden met het snelzeilend Nederlandsch Barkschip ***ADRIANA PETRONELL***[illegible]
gevoerd door kapitein **A. A. BROCX**. Deze bod[illegible] heeft uitmuntende inrigtingen voor passagiers en [illegible] vermoedelijk einde Maart van hier vertrekken.
Voor informatiën gelieve men zich te adresseren [illegible] *Soerabaija* aan de heeren *Schimmelpenninck* en Co. [illegible] alhier bij
de Agenten
(563) SCHIMMELPENNINCK en Co.

Vracht en Passage naar Samar an[illegible]

wordt aangeboden met het Ned. schip **KOO**[illegible] **HANDEL**, Kapt. H. DE BOER, om teg[illegible] het einde der volgende week te vertrekk[illegible]
Adres
(567) B. KOPERSMIT en Co.

BATAVIA.

Men schrijft ons van *Montrado*, dd. 10 Februarij:
Als eene bijzonderheid deel ik u mede, dat zich, [illegible] deze adsistent-residentie, het voorbeeld heeft opgeda[illegible] dat eene Daijaksche kampong een begin heeft gema[illegible] met rijst op sawa's of natte velden te verbouwen. [illegible] meer verdient dit vermelding, daar zulks geheel in stri[illegible] is met hunne adats (oude gewoonten), en het alzoo [illegible] een stap van hun zedelijken vooruitgang mag beschouw[illegible] worden. Dat de productie van dit graan, wanneer [illegible] allen tot deze wijze van planten besloten, [illegible] kelijk onder hen zou vermeerderen, behoeft wel ge[illegible] betoog. Wij hopen dus dat dit voorbeeld, bij hun[illegible] volksstam, vele navolgers moge vinden.

Cheribon. In den morgen van den 30sten Janu[illegible] jl., werd zeker inlander van de dessa *Bantardjati*, di[illegible] trict *Djati toedjoe*, terwijl hij bezig was zich in de rivi[illegible] *Tjimanok* te baden, door een kaaiman gegrepen.
Uit angst drukte hij den kaaiman met kracht de vi[illegible] gers in de oogen, waarop deze losliet en de inlande[illegible] het geluk had, alhoewel gewond, te ontkomen.
Wester-afdeeling van Borneo. De berigten over d[illegible] maand Januarij jl. behelzen het volgende:
In de omstreken van *Sambas* staat het padigew[illegible] vrij goed en zal spoedig kunnen gesneden worden.
Te *Pamangkat* is men bezig met het bewerken d[illegible] sawahs.
Het aldaar van gouvernementswege aangeplante su[illegible] kerriet is nagenoeg geheel gesneden. De jonge spr[illegible] ten, die aangehouden worden voor het tweede gew[illegible] zien er schoon uit en zijn over het algemeen groote[illegible] van omvang dan het gesneden en naar *Java* verzo[illegible] den, doch met het stoomschip *Soerabaija* verongeluk[illegible] riet.
Het mijnwerk te *Seminis* wordt door het aanhoudend[illegible] regenachtige weder zeer begunstigd.
Deze regens belemmeren echter de werkzaamhede[illegible] aan de wegen; het afgewerkte gedeelte van den nieu[illegible] wen weg tusschen *Seminis* en *Sambas* bedraagt thans[illegible] van uit *Sambas*, 3160 ellen.
In de afdeeling *Montrado* zijn, ten gevolge van zwa[illegible] regens, eenige laag gelegene mijnen vol water geloo[illegible] pen; de hooger gelegene mijnen zijn daarentegen ge[illegible] ligt kunnen worden.
Met den padioogst is men daar nog bezig.
De wegen en bruggen in de afdeelingen *Sambas* e[illegible] *Montrado* hebben veel door het slechte weder geleden.
Te *Sintang* zijn vele rijstvelden door den hoogen wa[illegible] terstand der [illegible]-rivier [illegible]
Eenige Dajakkers hadden zich verzameld met he[illegible] [illegible] hunne haardsteden terug te keeren.
(*Jav. Cour.*)

Men schrijft ons van *Modjokerto*: [illegible]
Op den 16den dezer zijn vier Inlanders, bij *Gempo[illegible] Kerep*, district *Kaboo*, terwijl zij bezig waren de sawa[illegible] te bewerken, zoodanig door den bliksem getroffen, da[illegible] drie derzelven onmiddelijk op de plaats dood bleven[illegible] terwijl de vierde, hoewel zwaar aan den arm gebrand[illegible] hoop op herstel geeft.
(*Soerab. Court.*)

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag, 27 Februarij 1858, No. 17.

NEDERLAND.

Het volgende is door de *Staats-Courant* bekend gemaakt:

Volgens berigt van de betrokkene vreemde post-administratien ondergaat de dienst der landpost tusschen Engeland en Britsch-Indië, langs den weg van Marseille, te beginnen met de maand Januarij 1858, eene belangrijke uitbreiding.

Er bestaan voortaan in elke maand *vier*, in plaats van *twee* gelegenheden tot verzending over en weder, namelijk twee malen in de rigting van Calcutta, en twee malen in die van Bombay. De dienst is aldus geregeld:

A. *Lijn van Calcutta.*

Vertrek	van	Londen	den	9den	en 25sten	der	maand;
,,	,,	Parijs	,,	10den	,, 26sten	,,	,,
,,	,,	Marseille	,,	11den	,, 27sten	,,	,,
Aankomst	te	Malta	,,	15den	,, 31sten	,,	,,
,,	,,	Alexandrie	,,	17den	,, 2den	,,	,,
,,	,,	Sues	,,	20sten	,, 5den	,,	,,
,,	,,	Aden	,,	26sten	,, 12den	,,	,,
,,	,,	Point de Galle	,,	7den	,, 23sten	,,	,,
,,	,,	Madras	,,	11den	,, 27sten	,,	,,
,,	,,	Calcutta	,,	14den	,, 30sten	,,	,,
Vertrek	van	Calcutta	,,	8sten	,, 22sten	,,	,,
Aankomst	te	Madras	,,	13den	,, 27sten	,,	,,
,,	,,	Point de Galle	,,	17den	,, 2den	,,	,,
,,	,,	Aden	,,	28sten	,, 13den	,,	,,
,,	,,	Sues	,,	5den	,, 19den	,,	,,
,,	,,	Alexandrie	,,	7den	,, 22sten	,,	,,
,,	,,	Malta	,,	10den	,, 25sten	,,	,,
,,	,,	Marseille	,,	12den	,, 27sten	,,	,,
,,	,,	Parijs	,,	13den	,, 28sten	,,	,,
,,	,,	Londen	,,	14den	,, 29sten	,,	,,

B. *Lijn van Bombay.*

Vertrek	van	Londen	den	2den	en 17den	der	maand;
,,	,,	Parijs	,,	3den	,, 18den	,,	,,
,,	,,	Marseille	,,	4den	,, 19den	,,	,,
Aankomst	te	Malta	,,	7den	,, 22sten	,,	,,
,,	,,	Alexandrie	,,	10den	,, 25sten	,,	,,
,,	,,	Sues	,,	12den	,, 27sten	,,	,,
,,	,,	Aden	,,	18den	,, 3den	,,	,,
,,	,,	Bombay	,,	28sten	,, 12den	,,	,,
Vertrek	van	Bombay	,,	9den	,, 24sten	,,	,,
Aankomst	te	Aden	,,	18den	,, 2den	,,	,,
,,	,,	Sues	,,	[illegible]	,, [illegible]	,,	,,
,,	,,	Alexandrie	,,	[illegible]	,, 11den	,,	,,
,,	,,	Malta	,,	[illegible]	,, 14den	,,	,,
,,	,,	Marseille	,,	[illegible]	,, 16den	,,	,,
,,	,,	Parijs	,,	3den	,, 17den	,,	,,
,,	,,	Londen	,,	4den	,, 18den	,,	,,

Wanneer de dag der expeditie over Marseille, te Londen op een Zondag invalt, vertrekt de brievenmaal een dag later.

Met de malen op Bombay worden ook brieven voor Calcutta en Madras geëxpedieerd, om verder van Bombay met de landpost door Indië naar de plaats van bestemming te worden verzonden.

De pakketbooten van Southampton varen bij voortduring twee malen in de maand, in verband met de dienst van de Indische pakketbooten op de lijn van Calcutta. Zij vertrekken van Southampton op den 4den en den 20sten van elke maand. Bovendien is nog een derde gelegenheid over Southampton met de pakketboot op Australie, welke uit die haven op den 12den van elke maand vertrekt; doch de brievenmalen voor Britsch Indië, welke met die gelegenheid worden verzonden, blijven in Egypte liggen tot het vertrek van de eerstvolgende pakketboot naar Bombay. Wanneer de dag der expeditie over Southampton te Londen op een Zondag invalt, geschiedt de verzending een dag vroeger.

De pakketbooten van Point de Galle naar Pinang, Singapoera en China, waarmede ook de Nederlandsch-Indische brievenmalen verzonden worden, doen bij voortduring slechts twee reizen in elke maand, in verband met de dienst der pakketbooten op de lijn van Calcutta hierboven omschreven.

Van al de in dit berigt vermelde gelegenheden kan ook in Nederland voor de briefwisseling met Britsch-Indië worden gebruik gemaakt, zijnde het laatste tijdstip der verzending, b. v. uit Amsterdam, 's Gravenhage enz. voor brieven over Marseille, twee dagen vroeger dan hier boven voor het vertrek uit Parijs is aangegeven; doch met opzigt tot de briefwisseling met Nederlandsch-Indië blijft alles op den vorigen voet; met dit onderscheid alleen, dat de verzending over Marseille telkens een dag vroeger moet geschieden dan tot dusverre plaats vond, te weten: uit Amsterdam, 's Gravenhage enz. uiterlijk op den 8sten en den 24sten van elke maand.

Rotterdam, 8 Jan. Naar men verneemt, moet de gouverneur-generaal van Nederlandsch Indië zeer onlangs aan het departement van kolonien hebben toegezonden het door dat departement aangevraagde voorstel tot herziening van de Oost-Indische tarieven op den uitvoer. Dat voorstel moet berusten op den grondslag, dat alle verschillen in de uitgaande regten, gegrond op de plaats van bestemming buiten het Indisch tolgebied, voor het vervolg zullen vervallen.

— Volgens opgave van het ministerie van finantien, is aan de verschillende kantoren van 's rijks accijnsen, over de maand December 1857, ontvangen aan suiker-accijns, in hoofdsom, opcenten en collectief zegel, een bedrag van f 81,204.60½.

— Naar men verneemt is de staats-commissie tot onderzoek naar de beste middelen voor eene Europesche kolonisatie in onze Oost-Indische bezittingen, zeer werkzaam.

— Op den 20sten Januarij a. s. zal van Harderwijk naar het Nieuwediep vertrekken, om den 22sten daaraanvolgende over te gaan aan boord van het aldaar liggende schip *Cornelia*, bestemd naar Oost-Indië, een detachement suppletie-troepen, sterk 125 onder-officieren en manschappen, onder het commando van den kapt A. *M. B. Schiff*, medegeleiders de 1e luit. *F. C. A. Stoecker* en de 2de luit. *C. J. baron van Utenhove.*

— Den 2den en 3den Januarij zijn, met de vroeger vermelde troepen, onder zeil gegaan, de koopvaardijschepen *Cadsandria*, met 133 man; *Paul Johan*, met 130 man; *Doggersbank*, met 125 man en *Graaf van Heiden Reinestein*, met 133 man.

— Naar wij thans uit goede bron vernemen, heeft Z. M. de koning, in overleg met den architect, den heer Camp, uitgebreide plannen ontworpen tot den aanbouw van een nieuw paleis, voor den prins van Oranje, dat in omvang en grootschheid met vorstelijke paleizen buitenslands zal kunnen wedijveren en tevens de stad op aanzienlijke wijs zal verfraaijen. Het plan komt hierop neder: Het voormalig zoogenaamd Gothisch paleis van wijlen koning Willem II loopt, behalve het front op den Kneuterdijk, deels in het Noordeinde, deels voor zooveel de tuinen betreft, achter de geheele lengte van het Noordeinde, op den Hoogenwal uit. Het gebouw op den Kneuterdijk zal met eenige inwendige verfraaijingen blijven bestaan. Daarentegen zal het Gothische gedeelte in het Noordeinde worden geslecht en op nieuw opgebouwd; zullen de stallen worden aangebragt langs het Nachtegaalspad, hetwelk door toevoeging van een stuk gronds van den tuin, in eene breede sierlijke straat zal worden veranderd. Het hoofdfront van het paleis zal worden opgerigt langs eene zeer aanzienlijke breedte, die de tuinen van het tegenwoordige paleis bedekken, op den Hoogenwal, gelegen tegenover het heerlijke Willemspark, en gebouwd worden in den trant van het koninklijke paleis te Londen. De geheele aanleg zal dus de aanzienlijke lengte beslaan van het Noordeinde, van de hoogte der Scheveningsche brug tot aan het Voorhout, in dier voege, dat tusschen het paleis op den Hoogenwal en dat op den Kneuterdijk, aan de eene zijde de stallen zullen worden aangebragt, langs eene nieuwe aan te leggen straat, en aan de andere zijde de tuinen zullen blijven bestaan, die er zich ook nu bevinden.

— Den 30sten December is van de reede van Vlissingen naar zee gestoomd Zr. Ms. stoomkorvet *Groningen*, met bestemming naar de Oost-Indiën. Het étatmajor van dien bodem bestaat uit: den kapt - luit. ter zee M. F. Courier dit Dubekart, commandant; luit.-ter zee 1ste kl. R. C. de Haas, 1ste officier; luit.-ter zee 2de klasse M. H. J. van Asperen, J. D. J. van der Hegge Spies en W. F. Meijnen; officier van gezondheid 1ste kl. W. Kraak; officier van administratie 2de kl. H. J. E. van de Watering; de scheepsklerk D. W. Muller; — terwijl in de bovenrol worden overgevoerd: de kapitein-luitenant A. A. Matthijssen; de offic. van administr. J. H. W. van der Heyden en G. N. van Ouselen, respectivelijk 2de en 3de kl., de adjunct-administrateur C. C. M. Servocts; de 1ste luit. der mariniers S. A. Roos; de officier van gezondh. 3de kl. J. J. B. Vermeyne, en de adelborsten 1ste kl. Jhr. C. C. Six; Jhr. C. C. van der Wyck, J. C. Schotel, G. G. C. van Wachendorff van Rijn, G. A. L. de Haan en J. H. Commijs.

BELGIË.

De kamer van koophandel te Antwerpen heeft eene bekendmaking aan den handelstand gerigt, welke het volgende inhoudt:

»Talrijke wijzigingen, voortvloeijende uit onderscheidene wetten, welke in 1856 en 1857 afgekondigd zijn, zullen den 1sten en den 5den Januarij 1858 in het Belgische tarief van in- en uitvoerregten gebragt worden.

»Alle differentiele regten houden op en worden vervangen door een invoerregt van één en hetzelfde bedrag, onverschillig van waar de goederen herkomstig of aangevoerd zijn.

De opcenten op de invoerregten worden van zestien tot twintig percent verhoogd en bij de hoofdsom gevoegd.

»Vele artikelen, zooals graan, vleesch, vee, koffij, tabak, harst, enz, zijn van nu af aan nieuwe bepalingen onderworpen".

ENGELAND.

Londen, 7 Januarij. De *Anglo Saxon*, die den 25sten December jl. New-York verliet, is heden te Liverpool binnengekomen. De handel was van weinig beteekenis; de prijzen waren vaster; geldmarkt onveranderd; katoen gedrukt, middling 9⅞ c.; meel vaster; tarwe loom en wat lager; suiker bijna onveranderd.

— Eene dépêche uit Londen meldt, dat, volgens tijdingen uit Nagasacki, de keizer van Japan — in het alternatief, dat de Nederlandsche regering hem gesteld heeft, van eene vredebreuk tusschen de beide landen of het teekenen der additionnele artikelen van het tractaat van 9 November 1855 — eindelijk tot het laatste besloten heeft. In een dier artikelen is het beginsel aangenomen, dat een soort van vrijen handel welhaast met Japan geregeld zal worden.

— Het *Court Circular* bevatte voor eenige dagen het volgende:

Hoewel hier te lande nog geene officiele mededeeling is ontvangen nopens de inzigten van het Haagsche hof, zoo gelooven wij toch, dat er geen twijfel bestaat omtrent het voornemen van den koning der Nederlanden, om de hand te vragen van prinses Alice voor den prins van Oranje. Het is waar, geen der koninklijke hoogheden heeft nog den huwbaren leeftijd bereikt, doch dit is geen hinderpaal voor het voorstel, dat hier bedoeld wordt, en indien het denkbeeld verwezenlijkt mogt worden, dan is die huwelijksverbindtenis eene zaak, die in alle opzigten als wenschelijk moet worden beschouwd.

Engeland heeft eertijds gemalinnen aan Hollandsche stadhouders geschonken, en door zoodanige verbindtenissen zich die aanspraak verworven, welke eenmaal strekte, om den prins van Oranje op den Engelschen koningstroon te verheffen, en de omstandigheden zijn nog niet vergeten, door welke de grootvader des tegenwoordigen prinsen van Oranje de voor hem beschikte hand der erfgename van dit Vereenigd Koningrijk verloor. De aanstaande echtvereeniging van den Pruissischen erfprins met de koninklijke prinses, zal die staatkundige hinderpalen, indien ze af mogten bestaan, uit den weg ruimen, welke de omstandigheden, aan de vestiging van het koningrijk Belgie verbonden, ondersteld mogten worden een huwelijk tusschen den Nederlandschen troonopvolger en eene Engelsche prinses in den weg te leggen, daar er eene zeer naauwe familieverbindtenis tusschen de koninklijke familien van Berlijn en 's Gravenhage bestaat, en wij hebben reden om te gelooven, dat de jeugdige Hollandsche prins een zeer beminnelijk karakter bezit en door de natuur met vele voortreffelijks ziels- en ligchaamshoedanigheden is begiftigd. Het koningrijk der Nederlanden is wel niet zoo groot meer als in het tijdperk tusschen den val van Napoleon en de troonsbestijging van Louis Philippe, maar nogtans zijn zijne bezittingen grooter dan toen Willem III de magt van Lodewijk XIV wederstond; en door het bezit van het Groothertogdom Luxemburg, neemt de koning der Nederlanden eene gewigtige stelling in den Duitschen bond in.

Dat het denkbeeld van eene huwelijks-verbindtenis met eene Engelsche prinses te 's Hage ernstig ingang vindt, dit is een feit, dat ons verzekerd wordt door hen, die zeer goed bekend kunnen wezen met hetgeen aan het Haagsche hof voorvalt; en wij zijn onderrigt, dat, indien het bewuste voorstel gedaan en door onze koningin gunstig opgenomen wordt, de prins van Oranje alsdan naar Engeland zal komen, om zijne studien te voltooijen, even als wijlen zijn grootvader dit gedaan heeft, aan eene van 's lands hoogescholen — waarschijnlijk Cambridge — en, aldus door nadere kennismaking, zijne verbinding met onze koninklijke familie voor te bereiden.

FRANKRIJK.

Ook de *Constitutionnel* treedt thans in het strijdperk tegen den legitimistischen *Spectateur*, ten opzigte van zijne bekende bewering. Eerstgenoemd blad ontkent, even als de *Patrie* en de *Pays*, ten stelligste het bestaan van een tractaat tusschen Oostenrijk en Engeland, zoo als de *Spectateur* dit opgeeft, of van een protocol in dien zin. De *Constitutionnel* doet bij deze gelegenheid eenige feiten uitkomen, waardoor men buitendien reeds a priori geneigd moet zijn, aan die coalitie tegen Frankrijk geen geloof te slaan. Het blad wijst namelijk op de gelukkige vereffening van het geschil betreffende Neufchatel, welke door ieder aan keizer Napoleon wordt toegeschreven, alsmede aan de definitive en minnelijke regeling der geschillen omtrent Bolgrad en het Slangen-Eiland. Overigens wordt op de Deensche kwestie gewezen, waarin Frankrijk het met Engeland en Rusland eens is; terwijl, indien Frankrijk nopens de kwestie der Donau-Vorstendommen al eene andere staatkunde volgt dan deze of geene mogenheid, het dan zeker is dat daarvoor bijzondere redenen bestaan, die in geen enkel opzigt eene coalitie tegen Frankrijk kunnen wettigen.

De *Spectateur* blijft evenwel voldoende en heeft reeds den *Constitutionnel* geantwoord. Daarin wordt ook aan laatstgenoemd blad de raad gegeven, om geduld te hebben, tot dat de dag, die de waarheid aan het licht zal brengen, zal zijn aangebroken.

Het verdient hier nog eene bijzondere opmerking, dat, in het artikel van den *Constitutionnel*, duidelijk te verstaan wordt gegeven, dat Frankrijk, in de kwestie der Vorstendommen, de zaak der vereeniging ten einde toe zal voorstaan.

Een woord over het zoogenaamd Repliek, voorkomende in het Bataviaasch Handelsblad *van Woensdag, dd.* 24 Februarij 1858, No. 16.

De redactie van het B. H. heeft, op het, in ons N°. van den 20sten jl. voorkomend, stukje: *Aanstaande Spraakverwarring op Java*, een repliek geleverd, waar geen *repliek* maar wel een *antwoord* vereischt werd.

Een *repliek* toch beteekent in het gemeene leven: een *tegenantwoord*, en in juridischen zin: *het wederantwoord van den eischer op de verdediging des gedaagden*. Zeer onjuist noemt dus die redactie haar *antwoord een repliek* en toont daardoor weder aan, hoe gevaarlijk het is, woorden te gebruiken, welke van talen, die men niet kent, zijn afgeleid.

Het B. H. beweert, dat de Java-Bode toegevender diende te zijn, daar men hier te lande met zetters moet werken, waarvan het grootste gedeelte niet eens de Hollandsche (Nederduitsche?) taal kent, en de Redacteur, tevens korrector zijnde, onmogelijk alles zien kan, en zulks te meer, daar het publiek stijl en taal van »de Java-Bode, sedert zes jaren, geduldig heeft verdragen.

Wij *repliceren* hierop, dat wij, met het schrijven van ons stukje: *Aanstaande spraakverwarring op Java*, geenzins bedoeld hebben, ons als corrector van het B. H. op te werpen, doch alleen wilden waarschuwen tegen het door dat Blad ingevoerd gebruik van bastaardwoorden, die op den koop toe nog verkeerd geschreven waren.

Over de taal en den stijl van het B. H. zwegen wij, daar het ons van den beginne af aan gebleken is, dat deszelfs Redactie geen vast taalkundig stelsel volgt en er een op haar eigen handje heeft, dat den toets der critiek in geenen deele kan doorstaan, terwijl haar stijl dikwerf tot onverstaanbaarheid toe duister en verward is.

Door de uitgave van verscheidene werken hier te lande, achten wij ons bevoegd, over de bekwaamheden der Indische zetters te oordeelen en kunnen het gevoelen van het B. H., omtrent deze personen, wel eenigzins deelen. Doch wij kunnen de fouten *der zetters* zeer goed van die *des stellers* onderscheiden, en de rekening daarvan opmakende, zoude het grootste gedeelte ten laste van laatstgenoemde komen.

Het B. H. eischt van »de Java-Bode toegevendheid, omdat het publiek deszelfs taal en stijl [illegible] geduldig heeft verdragen, doch wij o[illegible], of het publiek zoo lang met die van [illegible] geduld zal hebben? Wij voor ons betwijfelen [illegible]

Het geloof van het B. H., [illegible] dien wij tot het opsporen [illegible] in andere bladen besteden, beter zouden [illegible] maken door, bij gebrek aan iets oorspronkelijks [illegible] ten minste betere vertalingen te leveren en [illegible] ter bevordering van duidelijkheid een wein[illegible] Hollandsch (Nederduitsch) te zijn, steunt al op zeer losse gronden.

Het is waar, wij hebben ons nimmer aangematigd, regeringsdaden te beoordeelen en veroordeelen, noch het

publiek op uit andere dagbladen zamengestelde, zoogenaamde staathuishoudkundige en staatkundige stukken te onthalen, doch vermeenen ons gerust op onze vele lezers te mogen beroepen, of dat verwijt van niet oorspronkelijkheid geene grove onwaarheid bevat; wat meer is, wij geloo ven dat, op de keper beschouwd, de Java-Bode meer oorspronkelijk is dan het door zichzelve zoo hooggeschatte B. H.

Het verwijt *van te Hollandsch te zijn* klinkt ons vreemd in eene Nederlandsche kolonie, maar nog vreemder komen ons de gronden voor, waarop het B. H. die stelling vestigt. In ons berigt omtrent den door de *Koningin der Nederlanden* onlangs doorgestanen storm, komt volstrekt niet voor, *dat de zeilen gescheurd waren*, terwijl dat berigt niet uit het Engelsch vertaald, maar ons door een ooggetuige was toegezonden. Men ziet dus dat de Red. van het B. H., die zoozeer met loyaliteit schermt, ons woorden toedicht, die wij nimmer hebben gebruikt. Of deed zij het alleen, om hare zeevaartkundige kennis aan het publiek uit te kramen?

Het afkeuren van het woord *vertienen* door het B. H. kan alleen door een vreemdeling, die onze rijke taal niet of slechts onvolkomen kent, geschieden. Een kind in Nederland begrijpt het, terwijl het woord *decimeren* aldaar het burgerregt mist. Het Nederduitsch is geen Hoogduitsch, waarin men *decimiren* gebruikt. Even goed zoude men in het Nederduitsch voor *verdubbelen*, *doubleren* enz. enz. moeten stellen.

Neemt een vreemdeling ons blad in handen en begrijpt hij niet alles, alsdan is zulks niet aan ons maar aan hem, die onze taal niet genoegzaam magtig is, te wijten en, niettegenstaande de wijze aanmerkingen van het B. H., zullen wij voortgaan, zuiver Nederduitsch te schrijven en niet dan hoogst noodzakelijk vreemde woorden en talen gebruiken, waarop het B. H. zich met ijver schijnt toeteleggen.

Wij onkennen geenzins de mogelijkheid, dat het B. H honderde malen gelezen heeft, dat Lord *A.* of generaal *B.* van Engeland naar den kontinent was overgestoken, doch alsdan las het ook honderde malen eene fout (zie onder anderen: Taalkundige bedenkingen van *M. Siegenbeek*. Haarlem bij *V. Loosjes* 1827). Wij hebben een aantal personen naar de beteekenis van *kapo nederlandsch* en *Ierschman* gevraagd, maar geen hunner wist ze ons medetedeelen. Het taalkundig gezag van het B. H. zal toch wel niet genoeg zijn, om die woorden in onze taal te doen opnemen?

Dat het woord *hippophagie* EVEN algemeen is als *Ychtiophagie* en *Chinezophobie* erkennen wij gaarne, daar het eerste alweder niet bestaat en het laatste eerst onlangs gefabriceerd is. *Ychtiophagie* moet voorzeker *Ichthyophagie* zijn, als afgeleid van het grieksche *ichthys* en niet van het onbekende. . . . ? ? ?

Het B. H. gebruikt hier dus alweder een vreemd woord, *waarin niet minder dan twee kapitale fouten voorkomen*. Het woord *telegraphie* heeft, als geen plaatsvervanger in het Nederduitsch hebbende, bij die taal burgerregt erlangd en wordt, sinds de oprigting van telegraphen, algemeen verstaan. Het B. H. heeft het dus verkeerdelijk als voorbeeld hier te berde gebragt.

Wij gelooven met het bovenstaande genoegzaam te hebben aangetoond, dat het B. H. beter deed, er zich op toe te leggen, duidelijk Nederduitsch te schrijven dan woorden uit haar onbekende talen te gebruiken. Wil de redactie van dat Blad bij wijlen hare geleerdheid luchten en stukken in vreemde talen opnemen, wij hebben er vrede mede, doch wat wij haar in gemoede aanraden is, nimmer weder, zoo als haar zwak schijnt, over zaken te schrijven, waarvan zij geen verstand heeft en bovenal niet boos te worden, als zij nu en dan op de vingers getikt wordt.

Had de redactie van de »Java-bode al de stukken willen opnemen, welke haar bereids ter wederlegging van het geschrijf van het B. H. toegezonden zijn, alsdan had zij in de noodzakelijkheid verkeerd, haar blad een dubbelen omvang te geven, terwijl het nog zoude te bezien staan, of het publiek met al dat geschrijf gediend was.

De Java-bode zoekt geen *twist* maar *vrede*, en het publiek zij indachtig, dat niet *wij* maar wel het *Bataviaasch Handelsblad*, door deszelfs *would be* (verschooning voor dit vreemde woord!) *aardigheden* tegen »de Java-bode, eene teregtwijzing heeft uitgelokt.

Daar de red. van het B. H. haar repliek (?) met eene anecdote sluit, zullen wij ten slotte er mede eene ter harer speculatie opdisschen:

»Eene vrouw uit de volksklasse, wier zoon keizer *Napoleon I* op zijne veldtogten gevolgd was, ontving een brief, waarin haar zoon haar meldde, dat hij den rang van *korporaal* erlangd had. Vol blijdschap verhaalde zij hare buurvrouw, dat haar zoon *Generaal was geworden*. »Wat *generaal?*", vroeg de buurvrouw; »gij zult u vergissen, het zal *korporaal* wezen". »*Korporaal of Generaal!*" riep de verheugde moeder uit, »die woorden luiden bijna eender en zullen dus nagenoeg wel zoo wat hetzelfde beteekenen."

Batavia, 25 *Februarij* 1857. **Redactie.**

Eene les voor de toekomst.

DE CRISIS EN DE HERLEVENDIGING DES HANDELS.

Onder bovenstaanden titel bevat een der geachtste Engelsche bladen het volgende lezenswaardige artikel (1).

Met het einde van het jaar is de handels- en geldcrisis voorbij. De New-Yorksche en de andere banken in Noord-Amerika (die van Pennsylvanie alleen uitgezonderd) hebben hare betalingen in specie hervat; terwijl zij in het bezit zijn van een bedrag aan specie, dat veel grooter is dan hetgeen gemiddeld als noodig voor haar wordt beschouwd, om zich staande te houden. Te Hamburg is het disconto tot 5 pCt. gedaald; de Fransche bank heeft haar disconto voor wissels van verschillenden vervaltijd insgelijks tot 5 pCt. teruggebragt, terwijl haar voorraad edel metaal met een grooter bedrag vermeerderd is dan in eenig tijdvak gedurende de drie laatste jaren; de Engelsche bank, wier voorraad edel metaal op 18 November eene som bedroeg van £ 6,484,096, zag, volgens de laatste opgave, dien vermeerderd tot £ 11,454,961, en de consols, die den 13den October gevallen waren tot 86½, zijn reeds tot 94¼ geklommen (2).

Er heeft nimmer een grooter crisis, maar ook nimmer een spoediger herstel plaats gehad. Doch het is alleen de mate en niet de duur van den gedrukten toestand, waaraan de wezenlijke staat des handels getoetst moet worden. Dat men ligtvaardige handelingen van den meest onsoliedcn en zelfs laakbaren aard heeft zien plaats grijpen, dit staat vast, dienaangaande kan er geen twijfel bestaan. Maar dat de algemeene toestand des handels niettemin gezond is en met nut en voordeel is gevoerd, wordt het best bewezen door de wijze, waarop het passief van de groote meerderheid van handelaren bestreden is onder omstandigheden van den meest dreigenden aard. Slechts vier banken van eenig belang in het Vereenigde Koningrijk hebben hare betalingen gestaakt, en ten minste drie daarvan wist men, dat reeds langen tijd in een hagchelijken toestand verkeerd hadden. Deze hebben dan ook reeds opgehouden te bestaan, niet ten gevolge van verliezen door de crisis geleden, doch ten gevolge van een reeds sedert vele jaren dagteekenend wanbestuur; terwijl de vierde bank, naar gezegd wordt, in volkomen solventen staat verkeert en ook hare zaken bereids hervat heeft. De westelijke bank van Schotland, alsmede die van Northumberland en het district Durham, verkeerden beide in 1847 in moeijelijkheden en werden alstoen geholpen; de verliezen van de *Borough bank* van Liverpool en de ligtvaardige credieten, die men wist dat zij gegeven had, hebben het publiek voorbereid op het spoedige schorsen harer betalingen. De *City of Glasgow bank*, de eenige der vier, wier goede naam ongeschonden bleef, hoewel zij meegesleept werd in den drang, die zich heeft doen gevoelen, heeft de proef van een naauwkeurig onderzoek doorgestaan, en men zegt dat zij nog haar volledig kapitaal bezit, terwijl zij ook hare zaken hervat heeft. De handel, die het meest getroffen werd, was blijkbaar die, welke gedreven werd op Amerika; en zelfs daarin is het aantal faillissementen betrekkelijk gering geweest, wanneer wij nagaan, hoe groot deel hij heeft in den gezamenlijken handel des lands; terwijl bovendien de twee grootste huizen in den handel op Amerika, die hunne betalingen gestaakt hadden, reeds genoegzame schikkingen getroffen hebben, om aan hunne verpligtingen ten volle te voldoen. Het is evenwel gebleken, dat in een gedeelte van Europa, waar men dit het minste verwacht had — het noorden, — de handel op een zeer lossen grondslag en waarschijnlijk ook op eene weinig te regtvaardigen wijze gevoerd is. Daar zal het blijken dat de verliezen den grootsten omvang hebben. Daar bevinden zich eenige meer verwijderde takken van onzen handel, waarvan de verliezen, ten gevolge van de onlangs plaats gehad hebbende groote daling in de producten, nog niet alle bekend zijn; doch van den anderen kant moet men ook in aanmerking nemen, dat de handel aldaar eenigen tijd geleden veel voordeelen heeft aangebragt, waardoor waarschijnlijk de rampen aldaar zeer zullen worden getemperd.

Maar hoewel de algemeene handel des lands de laatste strenge beproevingen zoo goed doorgeworsteld heeft, kan het echter niet ontkend worden, dat er operatien — doch neen, dit is het woord niet: stelsels van zaken te doen, moet men zeggen, aan het licht gekomen zijn, die onsolieder van aard en minder eerlijk in de practijk zijn, dan immer bij vorige gelegenheden plaats hadden. Doch gelukkiglijk zijn deze onwaardige commercieele handelingen over het algemeen zóó zeer in het ware daglicht gesteld, ze zijn zóó zeer met haren waren naam bestempeld, dat uit deze bittere ondervinding eene behartigenswaardige les voor de toekomst kan worden getrokken. Het middel om crediet te krijgen door bloot accomodatie-papier is wel is waar niet nieuw, doch nimmer werd daarvan op zulk eene verbazende wijze, op zulk eene uitgebreide schaal, of naar zulke vaste stelsels gebruik gemaakt. Het is dan ook eene daadzaak, dat de meeste gevallen van handelsrampen, die bekend zijn geworden, onder de eene of andere gedaante van dien aard te voorschijn zijn gekomen.

Fictief papier is de oorzaak geweest van alle flagrante gevallen van insolvabiliteit in den handel hier te lande; fictief papier, tot eene hoogte en tot een stelsel opgevoerd, zoo als het tot dusverre nog niet gekend was, en in vele gevallen onder omstandigheden, die het vermoeden van misleiding, indien al niet van bedrog, zoo zeer versterken, dat het bezwaarlijk aan te nemen is, dat zij, die het aan de markt bragten, zijne wezenlijke waarde niet zouden gekend hebben. Wij willen hier geen zinspeling maken op de meest handtastelijke gevallen, die bij de behandeling voor het hof van failliet-verklaring gebleken en uitvoerig uiteengezet zijn; maar wanneer wij zien, dat een handelshuis, op zulk eene uitgebreide schaal zaken doende, dat, te oordeelen naar allen uiterlijken schijn, het tot de allervoornaamste fabriekanten mogt gerekend worden, zich gewoonlijk groote sommen gelds verschafte, door week op week en maand op maand wissels te trekken op personen, die zoo weinig bekend waren, dat van 70 hunner, bijna dertig niet gevonden werden in de registers van den burgerlijken stand der plaatsen, waar zij verondersteld werden te wonen, — dan is het toch bewezen, dat van den kant van hen, die zich met het in ontvangst nemen van dit papier inlieten, zulk eene onverschoonlijke nalatigheid plaats had, dat men daarvoor geen woorden, streng genoeg, kan vinden. Maar het is niet noodig, bij deze wijze van zaken te doen, langer stil te staan. De aard daarvan is zeer goed bekend, en er is niemand, die zich daarmede inlaat, die niet ten volste overtuigd is, dat zij op verderf moet uitloopen.

Redactie. *(Wordt vervolgd).*

(1) De *Economist*. — Wij behoeven wel niet te herinneren, dat waar in het artikel van binnenlandschen handel, hier te lande enz. gesproken wordt, hiermede Engeland bedoeld wordt.

(2) Nu reeds tot 94 drie kwart.

NIEUWS

Op het gebied van wetenschap, handel en nijverheid.

Handel en Nijverheid.

Merino-schapen. — De Merino-schapen maken, in weerwil dat de Mesta afgeschaft is, nog altijd eene groote bron van volksrijkdom voor Spanje uit; hun getal wordt op 7 millioen stuks geschat, dat der gewone schapen op 12 millioen. De merino's dolen in groote kudden, meestal van 10,000 stuks, in Midden-Spanje rond. De kudde of cabana vormt, met de bijbehoorende herders en honden, eene volkomen georganiseerde corporatie, aan het hoofd waarvan de *mayoral* of *capataz* als opperherder staat, die voor de voedering, de keuze der weide, de geneeskundige verpleging, de paring, de wolscheer, enz. zorgt. Dit alles vereischt geene geringe kennis. Onder hem staan 50 herders, zoodat op ieder tal van 200 schapen een herder is; ieder herder heeft eenen hond om de wolven te weren; het is een groot dier van eigenaardig ras, wiens halsband met scherpe ijzeren pinnen voorzien is. De donkerbruine verwilderde herders behooren ook tot eene afzonderlijke menschensoort; hij brengt den meesten tijd des jaars onder een afdak van loof, in holen of tenten door; hij draagt de gevreesde Navaja of mes met een spitschen kling, ter lengte van een voet. De Mayoral rijdt te paard, de onderherders gaan te voet. Ieder is van een schietroer en patronen voorzien. In het gevolg der kudde zijn eenige lastdieren, om de levensmiddelen, het zout, de tenten, enz. te dragen. Dit herdersleve[n] hoe eentoonig, levert echter zijne feesten op; vooral grijpen [d]e plaats, als de schapen geschoren worden. Eene menigte bivou[ak-]vuren van de kudden verspreiden hun licht in het ronde, waarv[an] de tent van den mayoral het middenpunt uitmaakt; honder[den] scheerders en wolsorteerders zijn bij de kudde aangekomen. Ro[ndom] de vuren voeren de luchtige Zigeunerinnen met hare do[n]kerzwarte oogen, in losse en luchtige kleeding, hare wulpsche da[n]sen uit, en verzellen haar gezang met castagnetten en tambourin[es;] zij trekken de jonge herders in haar zwevende kringen mede, terwijl de ouderen van jaren bij het vuur zich met kaartspel vermaken, onder het rooken der cigaretta. Vuurpijlen stijg[en] in de hoogte, de geweren worden gelost, en soms rolt ook d[e] donder van het kanon door het gebergte; de vallende dauw e[n] de scherpe morgenhitte drijven de door wijn en dans verhitte m[e]nigte in de naauwe tenten bijéén.

Ontdekkingen en Uitvindingen.

Bij de uitbreiding der spoorwegen worden de reizen ook verder u[it]gestrekt en kunnen binnen weinig tijds plaatsen, die een tamelijk v[er]schil in afstand hebben, bereikt worden. Maar bij zulke reizen is h[et] een lastig iets. dat het horologie, indien het goedgaat, wel den tijd a[an]wijst van de plaats, van waar men vertrekt, maar niet van dien, wa[ar] men komt. Reist men noord en zuid, zonder eene noemenswaardi[ge] afwijking ten oosten of westen, dan zal het uurwerk den juisten t[ijd] opgeven. Maar bij eene reis oost of west bedraagt dit versch[il] in tijd, en dus het miswijzen van het zak-uurwerk, zoo als beken[d] is, 4 minuten per graad of 20 uren. Dit maakt, dat wanne[er] iemand van Parijs vertrekt en daar zijn uurwerk heeft geregeld, bij zijne komst te Straatsburg het 22 minuten achter den tijd alda[ar] bevindt, gelijk ook het uurwerk van de spoorwegklok daar zoo ve[el] bij de stadsuurwerken achter is. Thans is door eenen horologiemake[r] *Anguetin* te Parijs (Rue Neuve Saint Eustache), een uurwer[k] bedacht, dat tegelijk beide tijden aanwijst. Zooveel de beschri[j]ving zonder teekening verstaanbaar is, volgt ze hier. Op de wi[j]zerplaat van een gewoon uurwerk is een tweede wijzerplaats aa[n]gebragt, die uit twee beweegbare cirkels bestaat; op den kleinste daarvan zijn de uren, op den anderen de minuten aangewezen. Deze beide bewegelijke cirkels hebben een mechanisch verban[d] met elkander, waardoor ze of in de eene of in de andere rigtin[g] kunnen bewegen, terwijl de regeling zelve plaats heeft door ee[n] knop, even als bij de repetitie-uurwerken, in den horologie-rin[g] geplaatst. Nu zijn op den vasten uurwijzer in het rond, op b[e]paalde plaatsen de namen der voornaamste steden, die ooster- e[n] westerlengte van Parijs hebben, geplaatst, en zoodra men h[et] cijfer 60 van den beweegbaren minuut-cirkel op den naam va[n] eene dier plaatsen, heeft gebragt, toonen de wijzers op de vas[te] wijzerplaat den tijd van Parijs, en terzelfder tijd op de bewee[g]bare wijzerplaat den tijd van de bedoelde plaats. Zoo is het b v. in Straatsburg, wanneer de wijzers in Parijs den tijd 5 minuten voor 2 ure toonen, reeds 17 minuten over 2, zoo als de binnenst[e] wijzerplaat aanduidt.

Verdelging van mieren door guano. — Zekere Lindley vermeldt, in een door hem uitgebragt verslag, dat hij een nest van kleine zwarte mieren heeft bestrooid met een handvol guano, waardoo[r] de mieren dadelijk, met achterlating van de zoogenaamde mieren-eijeren, op de vlugt werden gedreven. Daarop werd het nest me[t] water begoten en den volgenden dag was er geen spoor meer va[n] de mieren te vinden. Hij heeft daarop onderscheidene ander[e] proeven met den guano tot verdelging der mieren genomen, welk[e] allen gelukt zijn. Men besluit hieruit, dat de guano een doodelijk vergif is voor de mieren.

Natuurkunde en Reisen.

De Waterpest. In Engeland ondervindt men, sedert eenige jaren, eenen grooten last van een klein waterplantje, dat den eigenaardigen naam van *waterpest* gekregen heeft; het is de *Anacharis Alsinastrum Bab.* Waarschijnlijk is het reeds in 1836, door een tuinman in Ierland, ontdekt in eenen vijver bij Warringtown. Het wordt ook thans in Engeland en Schotland gevonden. He[t] is de grootste plaag voor alle binnenwateren, omdat het de scheepvaart, het openen en sluiten der sluizen, de visscherij, het zwemmen en den afvoer van het water belet. In vaarten, waar vroeger het helderste water was, moeten thans de schepen met paarden voortgetrokken worden. Men heeft tot nog toe alleen vrouwelijke planten in Groot-Brittannie gevonden en de voortplanting geschiedt zonder zaad door uitspruitsels, doch op zulke snelle wijze, dat het plantenleven daarvan geen tweede voorbeeld oplevert; men zoude van deze plant groot nut voor eene bemesting, voor veestrooisel en misschien ook voor voedering kunnen trekken.

Gezondheidsleer.

Bloed-overbrenging. — Hoewel dit eene zeer moeijelijke operatie is, zoo is ze toch onlangs te Cannock (Engeland) met het gelukkigste resultaat volbragt. Eene vrouw was, ten gevolge van groot bloedverlies, bijna bezweken, toen doctor Wheateroft, ongeveer twee pond bloed uit de aderen van haren man, in die van zijne vrouw wist over te brengen. Binnen weinige minuten kwam zij weer tot bewustzijn. Wheateroft beveelt deze operatie aan, als laatste middel in de uiterste periode van den typhus, zenuwkoorts en asiatische cholera.

Indische Letterkunde.

Bij de boekhandelaren *Lange & Co.* is dezer dagen verschenen de 4de aflevering van deel VII (Derde Serie, deel I) van het Tijdschrift voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde, uitgegeven door het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, onder redactie van *P. Bleeker*, *J. Munnich* en *E. Netscher*. Deze aflevering van dit zoo belangrijke tijdschrift bevat de volgende stukken:

Uitbarstingen der vulkanen *Idjier* en *Raun* (*Banjoewangie*), door *C. J. Bosch*, adsistent-resident.

Eenige opmerkingen naar aanleiding van het Ontwerp van een Maleisch woordenboek en eene Maleische spraakkunst, door *H. von Dewall*, met eene nieuwe proeve van bewerking van het woordenboek, door *A. B. Cohen Stuart.*

Beschrijving van Nederlandsch-Indische munten, door *J. S. van Coevorden.*

Berigten — De woekoes der Javanen, door *A. B. Cohen Stuart.*

Zeldzame Nederlandsch-Indische munten, door *E. Netscher.*

Kunst.

Jenny Lind. — Deze wereldberoemde zangeres, welke sedert eenigen tijd zich niet in het openbaar vertoonde, heeft, op den 17den November jl., voor het eerst weêr een concert gegeven te Leipzig, ten voordeele van het pensioenfonds voor toonkunstenaren aldaar.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van	Datum.	Naar
Febr.	12	Nederlandsch	Julie Claire	A. van Oosteroom	Batavia	10 Febr.	Tjilatjap
»	16	Engelsch	J. C. Ross	R. Ballard	»	14 »	Cocos Eiland
»	18	»	Wagoola	J. W. Lareline	Liverpool	3 Nov.	Singapore
»	19	Hamburgsch	Hermann	J. Jereutzfeldt	Melbourne	24 Jan.	Batavia
»	20	Engelsch	Water Lelij	R. Jought	Cardiff	17 Oct.	Singapore
»	—	»	Jone	W. Lones	Sijdneij	15 Dec	»
»	21	Amerikaansch	Ino	F. C. Pluimer	New-York	14 »	»
»	—	Spaansch	Heredia	H. Amadeo	Singapore	9 Febr.	Mataga
»	—	Nederlandsch	Koophandel	H. de Boer	Amsterd.	24 Oct.	Batavia
»	23	Amerikaansch	Banama	W. Plane	Hongkong	10 Febr.	Sijdneij
»	—	Deensch	Otto ?	Jhr. Ahlman	Macao	7 »	Londen
»	—	Engelsch	Spririt of the Dop	A. Benett	Shanghai	— »	Belfast

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.		Vlag.		Namen der schepen	Gezagvoerder	Van.	Datum.	Agenten.
Febr.	24	N. I.	schoen	Maria Catharina	Rapdien	Bencoelen	18 Febr.	Gezagvoerder
»	—	Eng.	»	Clipper	J. Matsen	Adelaide	26 Jan,	Hunter Houghton en co.
»	—	»	»	Elisabeth Ann	G. Rose	Sijdneij	7 Febr.	»
»	25	Ned.	brik	Alida	P. U. Kieviet	Amsterdam	15 Nov.	Dümmler en co.
»	—	»	bark.	Batavia	H. D. van Wijk	St. Jago	— Dec.	Landb. Bez. de Bie en co.
»	—	»	schip	Agneta	J. Jonker	Samarang	26 Febr.	B. Kopersmit en co.
»	26	»	birk	Elisabeth en Jacoba	G. Lucas	Amsterdam	. . .	Haager en Schuurman
„	27	„	schip	Goede Verwachting	. . . . .	van de West.	. . .	. . . .

Vertrokken Schepen van *Batavia*.

Datum	Vlag		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Febr. 24	Amerik.	schip	B. B. Torbes	C. Ballard	Boston via Singapore
[illegible] 25	N. I.	brik	Elmachbolie vroeg Ocean Bride	Abd. Rachman	Banjermassing
—	Fr.	schip	Manuel	H. Rangia	Lima
26	N. I.	stooms.	Koningin der Nederlanden	E. Lewis	Sam. en Soerabaija
—	"		Banda	A. G. Bosch	Muntok, Riouw en Singap.
—	"		Padang	B. J. Schippers	Bencoolen en Padang
27	Ned.	brik	Zwaluw	H. Uitermark	Samarang
—	Meckel.	bark	Joh. Kepler	J. Janssen	China

In lading liggende Schepen te *Batavia*.

Vlag		Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	bark	Zeenimph*	E. Orré	Ned. via Soerabaija	Hasgen en Schuurman.
		Minister van Hall	O. de Haas	Ned. via Tjilatjap	"
	schip	Nederland*	P. Van den Berg	" Samar.	"
	bark	Australie	D. B. Jockems	Padang	"
		Zeevaart*	H. G. Besthorst	Sam. en Soerabaija	
		Sara Alida Maria*	Stapert	Amsterdam	B. Kopersmit en co.
	schip	Eclipse*	Doeksen		"
	bark	Koophandel*	H. de Boer		"
	schip	Kosmopoliet*	Bouten	Dordrecht	"
		Agneta*	Jonker	Amsterdam	"
	schoen.	Sephir*	N. J. de Vries	Rotterdam	Reynst en Vinju.
	schip	Jason*	J. Lourens		"
		Europa*	J. G. Tromp	Rotterdam	"
	bark	Concurrent*	de Witt	Soerabaija	van Gemeren Rueb en co.
	"	Hendrika*	van Aalburg	Tagal	"
	"	Johanna Maria	Overgaauw		
		Tollens	Van Rossen	Sam. en Soerabaija	
		Mentor	Duinker		E. Mossmann en co.
		Antonia Petronella*	Voorendijk		B. van Leeuwen en co.
		Vereeniging*	Groeneveld	Soerabaija	Maclaine Watson en co.
		[illegible]	H. D. van Wijk		Landberg Bezoet de Bieen co.
		Doctrina et Amicitia	P. Haagsma		de Weerdt Ruyl en co.
Nederl. Ind.		Will. Kroonprins der Nederl*	Zettler	Soerabaija	Metsendorff Wilmans en co.
	schoen.	Bintang Batavia	Meijer	Singapore	D. Nieburg en co.
		[illegible] Highlander	Van de Pol	Cheribon	
		[illegible] Baher*	Bakreso		
		[illegible]	Said Alie bin Djin.	Banka	B. J. Jacobs.
		[illegible] Rachman*	Sech Bafadel	Banka	
		[illegible] Hair*	Sech Basbai	Samarang	
Fransch		[illegible]	Toulouse		C. Bahre en G. Kinder.
Engelsch		Crystal Palace*	P. Jones	Hongkong	Maclaine Watson en co.
	brik	[illegible]	D. B. Barnes		E. Mossmann en co.
	schip	Alexander John Kerr*	Hadjie Baändjie		B. J. Jacobs.
	bark	[illegible] Gray*	Dick		Adam en co.
		[illegible]	A. Davidson		Hunter Houghton en co.
	"	[illegible] Home	Wright		"
		[illegible] Jane*	Cobelstone		
		[illegible]	Mathison		
		[illegible] Ann*	Bate		
Amerik.	schip	[illegible] Palace*	S. J. Simmons		Paine Stricker en co.
Zweedsch		[illegible]	W. Smith	Amerika	Maclaine Watson en co.
		Maria Theresia	Lindström	Zweden	Busing Schröder en co.
"		[illegible]	A. E. Sohlberg		Tolken Voget en co.
"		[illegible] Carl*	John Tarras	Stockholm	J. Combe en co.
	bark	[illegible]	J. W. Smidth		
Hamb.		[illegible]	W. Krause	Nederland	Metsendorff. Wilmans en co
Hanov.		[illegible]	[illegible]		C. Bahre en G. Kinder.
		[illegible]	[illegible]		Paine Stricker en co.
Old.		[illegible]	G. Koll		E. Mossmann en co.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

In lading liggende Schepen te *Samarang*.

Vlag		Namen der Schepen	Gezagvoerder	Bestemming	Agenten
N. I.	bark	Marianna Anthoinette	J. Winter	Batavia	B. Kopersmit en co.
"	schoener	Goat Hoan	Sodiwongso		Gezagvoerder
"	bark	Pilades	A. de Wolff	China	"
"		Fathal Hair	S. M. b. Oemb. Bahalowan		"
Siam.	"	Sjiig	Laauw Djan		"
"		Tjinghien	Jap Sian		"
N. I.	brik	Salim	S. Hamit b. Achm. Segaf	Sandelhout Eiland	"
Ned.	bark	Rembrandt van Rijn	J. H. Wijngaarden	Soerabaija	"
Ned.	schip	Vlaardingen	M. S. van Dusseldorp		
N. I.	bark	Sultan Iskander	R. Zoutman	Padang	B. Kopersmit en co
"		Almanzoor	Oosman bin Alie Pikir	Banjermassing	Gezagvoerder
Siam.	brik	Kim Hing Tjiang	Liem Tjay		"
Ned.	bark	[illegible]	E. L. Kerkstra	China	Wermuth en co.
N. I.		Emma	J. B. Perry	Singapore	Gezagvoerder
"	schoener	Hap Eng	Tan Kie		"
Fr.	schip	[illegible] Reine	H. Rijckman	Frankrijk	C. Dumnits en co.
Ned.		[illegible]	K. D. Schuning		van den Broek en Veeckens
"		[illegible]	H. Hager	Nederland	B. Kopersmit en co.

Aangekomen Schepen te *Soerabaija*.

Datum	Vlag		Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van
Febr. 12	N. I.	kotter	[illegible]	Mardam	Pasoeroean
—		schoen.	[illegible]	Ngaidin	
13	Z. M.	stooms.	[illegible]	Kapt. Lt. t/z. B. H. Staring	Batavia
14	Ned.	schip	[illegible]	J. M. V. Labrand	"
—		bark	Herman de Ruiter	P. J. Feijnt	"
—	Eng.	schip	[illegible]	R. Thompson	Hongkong
15	N. I.	stooms.	Palembang	H. J. Roseboom	Batavia

Vertrokken Schepen van *Soerabaija*.

Datum	Vlag		Namen der Schepen	Gezagvoerder	Naar
Febr. 13	Hamb.	schip	Manilla	L. Behrens	Hamburg
—	N. I.	kotter	Little Tot	Katjoong	Pasoeroean
14	Zw.	brik	Forsaket	C. Pietersen	Zweden
—	Bal.	"	Fair Barbadian	F. W. Craig	Koetei
—	N. I.	stooms.	Ambon	F. A. B. Hugenholtz	Molucc. over Mac. en Timor
15	Brem.	brik	Condor	H. G. Breithaupt	Bombaij
16	Zw.	bark	Catharina	C. Olsson	Zweden

In lading liggende schepen te *Soerabaija*.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Amerikaansch		Norman	Swell		Fraser Eaton en co.
Nederlandsch		[illegible]	J. G. Appel		P. Kervel en co.
Ned. Ind.		[illegible] Hair	Sech A. b. A. Bargebeh	Grissee	Gezagvoerder.
Engelsch		[illegible]	J. Chester	China	Fraser Eaton en co.
Nederlandsch		[illegible]	Fechter	Nederland	
		[illegible]	Van Hemert	Amsterdam	
		[illegible]	Adriaans	Rotterdam	Anemaet en co.
Fransch		[illegible]	Perraud	Frankrijk	Fraser Eaton en co.
Zweedsch		[illegible]	Falkenberg	Zweden	
		[illegible]	N. Wulff		
Nederlandsch		[illegible]	Kramer	Amsterdam	Ruyl Cramer en co.
		[illegible]	Luttenberg		P. Kervel
		[illegible] Helena	Tjebbes	Nederland	
Nederlandsch		[illegible]	J. M. de Winter		B. J. van Eck en co.
		[illegible]	Jansen	"	B. Kopersmit en co.
		[illegible] Wilhelmina	N. van der Werff	Nederland	McMillan Marten en co
Zweedsch		[illegible]	Wulff	Zweden	Fraser Eaton en co.
Nederlandsch		[illegible]	J. M. V. la Brand	Amsterdam	Ruyl Cramer en co.
		Herman de Ruiter	Feijnt	"	

Aangekomen schepen te *Cheribon*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Van
Febr. 9	N. I.	bark Batavia	Tjio Kesan	Pecaloug.
" 12	"	" Kas Balgair	Sud Atas	Batavia.

Vertrokken schepen van *Cheribon*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Naar
Febr. 8	N. I.	bark Fulkul Haer	Biljoen	Banjerm.
" 13	Ned.	" Jan Daniel	Hagers	Nederland

Aangekomen schepen te *Pasoeroean*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Van
Febr. 8	N. I.	laadb. Jacquiline	Jono	Soerabaija
" 10	"	schoener Bella	Ngaidin	Probolingo
" —	"	kotter Krabbe	Mardam	Pamakasan
" 12	Ned.	schip Jannetje	Lupcke	Soerabaija
" 13	N. I.	kotter Little Tot	Katjoong	"
" —	"	schoen. Katjong	Joenoos	"

Vertrokken schepen van *Pasoeroean*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Naar
Febr. 6	Ned.	bark Comm. Comp.	Bruker	Middelb.
" 9	N. I.	laadb. Jacquiline	Jono	Soerabaija
" 10	"	kotter Krabbe	Mardam	"
" 11	"	schoener Bella	Ngaidin	"
" 13	"	kotter Little Tot	Katjoong	"
" —	"	schoener Katjong	Joenoos	"
" 15	Ned.	schip Imm. Sara Clas.	Rademak.	"

Vertrokken schepen van *Sumanap*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Naar
Febr. 3	N. I.	bark Atiat Toolbarie	Bahaweris	Amboina

Vertrokken schepen van *Probolingo*.

Datum	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Van
Febr. 13	Ned.	schip Dina	de Haas	Nederland

Aangekomen schepen te *Banjoewangie*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Van
Febr. 5	Ned.	schip Pieter Schoenm.	v. Varelen	Soerabaija
" —	Zw.	brik Esther	Hellstrom	"
" —	Fr.	schip Baron Hamelin	Hemelin	"
" —	Bal.	brik Gruda	Lange	"
" 6	Ned.	schip Prins Veldm.	Immink	"
" 9	"	" Maria Adolfina	Blom	Pasoer.
" 10	"	schip Honingbij	van Marion	Soerabaija
" 11	Zw.	brik Louise	Lofquest	"
" —	Ned.	schip Marinus Willem	van Duijn	"

Vertrokken schepen van [illegible]

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Naar
Febr. 5	Bal.	brik Gruda	Lange	Bal. Bad.
" 6	Ned.	schip Pieter Schoenm.	v. Varelen	Amsterd.
" —	Zw.	brik Esther	Hellstrom	Zweden
" —	Fr.	schip Baron Hamelin	Hemelin	Nantes
" —	Ned.	" Prins Veldm.	Immink	Amsterd.
" —	"	" Valparaiso	Kok	Rotterdam
" 7	Z. M.	st. Balie [illegible] t/z. 1 kl.	v. Capellen	Batavia
" 11	Ned.	schip Maria Adolfina	Blom	Nederland
" —	"	" Honingbij	v. Marion	"

Vertrokken schepen van *Tjilatjap*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Naar
Febr. 12	Ned.	schip Ernst Willem	Kreumel	Sumanap

VERVOLG van het Kort Handelsberigt.

ROTTERDAM, 7 Januarij.

Banca Tin onderging nooit te voren in een jaar zulke fluctuatiën als in het jaar 1857. Bij [illegible] en kleineren omzet, klom de prijs in het begin des jaars van *f* 86 tot in Maart op *f* 93. Spoedig daarop liep dezelve echter weder terug, zoodat men op ult. Mei reeds op *f* 83½ was gedaald. Nadat men in het begin van Junij voorzag, dat de voorraad op Céel rijkelijk voldoende zou zijn tot rekking der consumtie tot de veiling op 16 Julij, ging de prijs nog verder achteruit, tot dat dezelve op ult. Junij het cijfer van *f* 77 bereikt had. Kort daarna werden kleinigheden voor dringende behoeften met *f* 80 betaald en op 16 Julij de enorme kwaliteit van 190,339 blokken niet alleen vlot verkocht tot *f* 82½, maar de tot dien prijs voorhandene orders waren zelfs zooveel grooter, dat de koopers zich moesten vergenoegen met 2/3 der door hen opgevene kwantiteit. Hierdoor ontstond onmiddelijk na de veiling op nieuw vraag voor het artikel; hetwelk dientengevolge spoedig op *f* 89 werd gedreven, waarop het zich sedert niet lang kon staande houden. Reeds in Aug. was de prijs tot op *f* 84 teruggegaan en bleef vervolgens voortdurend in eene dalende rigting tot in het begin van November op *f* 71. Toen volgde wel eene verhooging tot op *f* 76, doch dit was slechts van zeer korten duur. Door de [illegible] crisis werd de moedeloosheid van dag tot dag grooter, totdat eindelijk door geforceerde verkoopen van groote partijen de prijs tot op *f* 53 werd terneergedrukt. Spoedig echter bragt eene iets rustiger stemming de waarde terug op *f* 60, terwijl tegen het einde van het jaar herhaaldelijk *f* 62 werd besteed en men deze week voor 500 blokken *f* 65½ à *f* 67 bedong. De verkoopen sedert onze vorige bestaan in 720 bl. tot *f* 60, 1150 bl. tot *f* 62, 500 bl. tot *f* 63, 500 bl. tot *f* 65 en de boven vermelde 500 bl. tot *f* 67.

Java-Indigo. In het begin des jaars werden enkele partijtjes tot de prijzen der najaarsveiling A°. P°. gedaan; hoogere berigten uit Java lokten later meer koopers uit en betaalde men grif 20 à 30 cts. avans; later verflaauwde de kooplust weder en gingen de prijzen vooral van ordinaire soorten terug.

De voorjaarsveilingen bestonden uit 1995 picols alhier en 1798 picols te Amsterdam en betaalde men voor ordinaire [illegible] hard 20 à 60 cts., goed middel pari à 10 cts., meer [illegible] en fijn 10 cts. onder October A°. P°.

Na de veiling bleef het artikel goed gesouteneerd [illegible] ten die in het laatst van Junij wegens den opstand [illegible] Oost-Indie kwamen, oefenden eerst slechts [illegible] doch weldra kwamen veelvuldige koopers [illegible] betaalde men successivelijk van 20 tot 95 [illegible]

De najaarsveilingen bestonden uit [illegible] picols te Amsterdam, en betaalde [illegible] à 90 cts., goed middel 80 à 100 cts. [illegible] 90 à 120 cts. boven Mei.

Na de veiling bleef het [illegible] betaalde men spoedig een klein avans [illegible] partijen [illegible] 20 à 25 cts. genomen, [illegible] voor verzending naar Rusland; gedurende de [illegible] ontbrak het bijna geheel aan kooplust. [illegible] houders zijn of niet aan de markt of [illegible] dan 20 à 25 cts. onder den laatsten veilingsprijs [illegible] geven.

Java-Cochenille. De handel daarin was zeer onbeduidend en beperkte zich bijna geheel tot de veilingen der Nederlandsche Handelmaatschappij.

Die veilingen bestonden in het voorjaar uit 398 kisten te Amsterdam en 310 kistjes alhier. De prijzen liepen voor 1ste, 2de en 3de soort 10 à 20 cts. lager dan October 1856, en voor *Zaccatille* 10 à 20 cts, hooger dan in 1856.

In het najaar te Amsterdam 119 kisten, en alhier 135 kisten, en betaalde men toen voor alle soorten 10 à 15 cts. hooger dan Mei.

Na de veiling is er bijna niets omgegaan, en verkeert het artikel in eene flaauwe stemming.

In **Droogerijen** gaat in het geheel niets om. Geen der hiertoe behoorende artikelen vindt de minste vraag; de noteeringen zijn dus geheel en al nominaal. **Campher.** Japansche zoude tot 35 cts. te plaatsen zijn. Onder 40 cts. wordt niet aangeboden. **Tamarinde** flaauw; er wordt veel aangevoerd maar het komt tot geen zaken, terwijl aan den eenen kant de importeurs niet dringen tot verkoopen, en van den anderen kant zich geene koopers opdoen dan tot f 6 à f 7. **Cubeben** onveranderd; de aangevoerde partijen zijn nog niet aan de markt gebragt. **Lange Peper** niet meer dan 20 cts. waard. **Rad. Galanga** nominaal f 38. **Staranijs** flaauw; er is niet meer dan 55 cts. te bedingen. **Cassia Lignea** zonder handel. **Cassia Lignea Vera** onveranderd en is niet dan tot lage prijzen te verkoopen. **Oleum Cassiae** nominaal f 18, f 17. **Oleum Cajaputi.** Met grooten voorraad en kan niet meer dan f 1½ à f 1¼ opbrengen. **Japansche Was.** er hebben zich verder geen dringende verkoopers opgedaan. Voor partijen in blok wordt zelfs f 40 vergeefs geboden. **Gum Elastic** zonder handel, prima nominaal f 52, secunda f 45. **Gutta Percha** blijft gevraagd. te Amsterdam zijn per *koninklijke Nederlandsche Yachtclub* 18000 kilo gearriveerd, maar nog niet aan de markt gebragt. **Gum Damar** blijft zich op 32 à 35 cts. souteneeren.

Bindrotting. Er zijn twee partijen gearriveerd maar nog niet aan de markt. De voorraad bij N. H. M. in al'e havens bedraagt heden 101,105 bossen en bij particulieren alhier 3600 bossen.

Cocosolie. Hiervan werden door particulieren 10,000 Ned. pd. direct aangevoerd, en bedroegen de aanvoeren indirect 284,000 Ned. pd. *Cochin*. *Ceylon* werd niet aangebragt, waarvan 30000 Ned. pd op den 27sten Mei in veiling zijn verkocht; de prima tot f 31, en den 11den November circa 120000 Ned. pd., waarvan de prima niet meer dan f 26¼ heeft kunnen bedingen. De nominale prijs in thans f 27 à f 26½.

Arak. Ofschoon de omzet in dit artikel is het voorgaande jaar niet kleiner is geweest dan gewoonlijk, wanneer het niet tot voorwerp van bijzondere speculatie gemaakt wordt, zoo ging in de laatste 14 dagen in het artikel niet het minste om.

LONDON, 8 Januarij.

Koffij is in de veiling hooger betaald. Thee, ord. Congo vast. Suiker, stil. doch vast. Tin 110/-.

Marktprijzen te Batavia
27 Februarij 1858.

Koffij, Java f 26,— } afgedaan.
——— Padang f 25,50 }
Rijst, witte f 150 à f 180 per koyang (1ste kwal.) } Baarsch.
——— f 138 à f 145 per koijang (2de kwaliteit) }
——— Carga f 180,—
Suiker, witte № 16 f 17,50 op de kust verkocht.
Wisselkoers op Holland, 101 ½.
——— Engeland per f 11,50 à f 11,75 p. St.
Gouvernements papier.
Naar Nederland wordt het lastig bedongen f 70,— voor Suiker, f 65,— voor Koffij, f 63,— voor ligte goederen. Zoo over als op de kust zijn nog ongeveer 20 schepen disponibel, bij een zeer beperkt kwantum te verschepen producten.

Per Telegraaf.
te Samarang, 25 Februarij 1858.

Koffij f 25,—
Suiker nog f 16,— geen voorraad.
Indigo f 4,25 afgedaan.
Koehuiden f 40,— à f 42,—
Rijst, Carga f 170,— à f 180,—

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia van den 20 tot en met den 22sten Febr. 1858.

AANVOER.

Van Palembang per N. I. bark *Atistool Rachman*, gez. Sech Oomar Safadie.
800 pic. rotting, 72 do. dammer, $18^{78}/_{100}$ do. was. *N. H. M.*
17 pic. was, 66¼ do. gomelastiek, 162700 ps. rotting stokken 25225 ps. stroozakken, 730 th. zeilgaren, 32⅝ pic. koffij. *Kang Oendjoe.*
62 pic. rotting, 3½ do. dammer, 8⅞ corg bontwerken, 1½ do. katt. sarongs, $1^{2}/_{20}$ do. zijden do. 1 do. do doeken $15^{50}/_{100}$ en $6^{60}/_{100}$ pic. was, $10^{30}/_{100}$ do. dammer, 1066 str. zeilgaren, 27625 ps. dakpannen, 23610 do. metselsteenen, 1000 do. stroozakken, 12 do alkorans *Said Aloewie Satrie.*
1400 str. zeilgaren, 2600 ps. stroozakken. *Ong Sioe.*

UITVOER.

Naar Soerabaija per Ned. schip *Java*, gez. Worthington, agt. de Weerdt Ruijl en co.
40 vn. bier, 193 kn. do, 98 do. likeuren, 1 bascules, 1 kt. gewigten *Agenten.*
3 vs. boter, 3 kn. regalen. *J. Casard en co.*
1 kt. parasols, 12 do. do, 4 do. slendangs. uit entrep. *Burt Myrtle en co.*
1 vt. ijzerwerk, 3 kn. gedr. katoen, 5 do. manufact, 30 do. cognac, 100 do. wijn. uit entrep. *Busing Schröder en co.*
1 vt. ijzerwerk, 1 kt. boeken. 4 roll. lood. *Hunter Hougton en co.*
50 kasen, 42 kn. cognac, 20 ozh. wijn, 175 kn. do. uit entrep. *E. Moormann en co.*
120 vn. spek. 25 kn. tjintjauw. *Joseph.*
6 kn. geeloker, 143 blokk. spiauter, 132 do. lood, 361 ks. zeep. 10 coll. aardewerk, 13 kn. blad koper. *Jacometti en co.*
50 vs. boter. *John Pryce en co.*
25 kn. [illegible] do. konsen, 1 do. diversen. *B. van Leeuwen en co.*
45 pic. kruidnagelen. *Sech Moh. Basaudiu.*
141 stav. ijzer, 67 pic. do. 1 reiswagen, 12 kn. siropen. *Agenten.*
9 kn. spiegels, 4 do. schilderijen, 1 do. schrijfbehoeften, 1 do. parfumerien, 1 do. [illegible], 1 do. zijden modewaren, 10 vn. hagel, 1 kt. boeken, 2 do. modewaren en schoenen, 1 do. passementwerk, 1 do. jagt geweren, 25 do. champagne, 1 do. goudwaren, 1 do wijn, 2 do. modewaren. *Gumprich en Strauss.*
1 rijtuig, 1 billard, 1 tromm. diversen, 1 kt. regalen, 4 do. provisien uit entrep. *Reynst en Vinju.*
190 md. min. water, 10 kn. wijn. 1 do. kleedingstukk. 1 do. modewaren. *Gebr. Abeelje en co.*
15 coll. gouv. goederen, 1 bos ijzer, 2 blad. plaat ijzer. *Gouvernement.*
200 zakk. tarwe, 400 vn. meel. *Metzendorff Wilmans en co.*
6 kn. inkt, 5 do. sakkie, 8 bs. miro, 1 kt. agar agar, *van Riet en ter Gouw.*
13 kn. batik goederen, 12 stukk. lood, 4 kn. Jap. paijongs, 1 do. glaswerk, 319 zakk. tarwe. *Arathoon.*
1 kt. schilderijen, 1 do. koeken, 1 pak do. *van Heren Noman en Kolff.*
3 kn. regalen. *Pitcairn Syme en co.*
30 pic. zw. peper, 21 do. Jap. was, 6 do rottekruid, 8 kt. doerias, 2 do. woll. baadjes. *Sech Aboebakar bin Alie Jubedie.*
2 kn. scharen, 4 do. paijongs, 1 pak Jap. bezems, 10 kn. chitzen, 6 m. man. sigaren, 1 kt. kousen, 4 do. knoopen, ½ pic. koper, 3 ps. drills, $11^{9}/_{20}$ corg. sarongs, 9 doz. sleutels. *Said Aloewie Satrie.*
17 bn. manufact, 25 kn. do. 20 do. siropen. uit entrep. *Adam en co.*
8 bn. manufact. uit entrep. *Dummler en co.*
19 kn. lijnwaden. uit entrep. *Borneo Company Limited.*
10 kn. paijongs. *Macartick.*
2 kn. schilderijen, 2 do. lantaarns, 2 do. spiegels, 30 do. kaarsen, 1 do. kains, 1 do. mousselines, 1 do. monsters, *Engelhard en co.*
1 bl. halflaken, 7 kn. kramerijen, 2 do. manufact, 15 coll. ijzerwerk, 3 kn. kat. goederen, 5 do. parfumerien, 5 do. zeep, 200 do. azijn, 5 do. capsules, 5 do. wijn, 4 do. provisien, 2 do. kleedingstukk., 2 do. parapluien, 5 do. knoopen, 2 do. coralen, 6 do. potlooden, 3 do. pennemessen, 5 do. koperdraad, 5 do. marmer. *C. Bahre en G. Kinder.*
7 keld. genever. *B. van Leeuwen en co.*

Naar Nederland via Soerabaija per Ned. schip *Adriana Petronella*, gez. Brocx, agt. van der Burg Vriesendorp en co.
60 led. leggers. *E. Moormann en co.*
140 vn. koolteer, 20 ps. hammen. *Order.*
90 coll. gouv. goederen, 30 vs. zilv. munt. *Gouvernement.*
9 bn, dekens, 60 do. zakken, 20 vs. boter, 169 coll. manufac. 7 kn. do, 2 do. diversen, 35 ps. hammen. *Aan boord gebleven lading van Soerabaya.*

Voor Nederland,
450 pic. tin, 100 do. sapanhout. uit entrep. *N. H. M.*

Voor Soerabaja.
1 stel. harnachement. *Oudart.*
22 kn. koper, 3 vn. spijkers. *Schimmelpenninck en co.*

Naar Samarang en Soerabaija per Ned. schip *Zaanstroom*, gez. Schaap, agt. Schimmelpenninck en co.
Aan boord gebleven lading van Nederland.
14 boss. ijzer, 493 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*
50 keld. genever. *Engelhard en co.*
48 kn. ruwe katoen. *N. H. M.*
3 kn. banket en diversen. *de Bruyn.*
50 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*
100 md. bier, *E. Moormann en co.*
30 vs. zilv. munt, 171 blokk. lood, 30 coll. gouv. goederen, 192 kn. manufact. 150 bn. do. *N. H. M.*
50 vs. provisien, 100 keld. genever. *Gezagvoerder.*

Aan- en Uitvoer te Samarang van den 4 tot en met den 11den Febr. 1858.

AANVOER.

Van Padang per N. I. bark *Emelie*, gez. J. B. Perrij.
4,025 pic. rijst, 96 do. rotting, 56 do. zw. peper, 27 do. was en f 71070 recepissen. *Beh Biauwtjoan.*
12 kn. wijn, 503 pakk. aluin en 6 kn. man. sigaren. *Order.*

Van Riouw en Singapore per N. I. schoener *Hap Eng*, gez. Tankie.
36¼ pic. zw. peper, 200 planken, 6 pic. was, 6700 pakk. porcelein waren, 90 ps. tin, 8 kn. katoen garen, 22 zakk. sago, 4 pakk. nagelen, 4 kn. Chin. zijdenstoffen en 2 do. do. tinwerk. *Order.*

Van Padang per N. I. bark *Emelie*, gez. J. B. Perrij.
4025 pic. rijst, 96 do. rotting, 56 zw. peper, 27 do. was, 1 kt. recepissen inh. f 71,070 *Beh Biauwtjoan.*
12 kn. wijn, 503 pakk. aluin, 6 kn. man. sigaren. *Oude lading van China.*

Van Riouw en Singapore per N. I. schoener *Hap Eng.* gez. Tan Kie.
337 pic. gambier, 56 do. zw. peper. 290 ps. planken, 6 pic was. was. *Order.*
Lading van Singapore.
6700 pakk. porcelein waren, 90 ps. tin, 8 kn. kat. garen, 2 pakk. rame garen, 22 zakk. sago, 4 pakk. nagelen, 17 do. atal, 860 do. platjang, h, 4 kn. Chin. zijden stoffen, 12 do. do. voetzoekers, 2 kn. Chin. tinwerk. *Order.*

Van Nederland over Batavia per Ned. schip *Stad Gouda*, gez. K. D. Breuning.
Lading van Nederland over Soerabaija.
663 coll. en 1 kt. div. koopmanschapp. 38 vs. zwavel, 2 kn. en 1 ks. snij-ijzers, 510 keld. genever, 20 kn. 100 ks. en 100 bn. manufacturen, 11 st. kazen en 250 vs. haring. *Order.*
Lading van Batavia voor Samarang.
2200 ps. marm. steenen, 2 kn. do. voorwerpen, 1 ronde tafel met marm. blad, 2 speeltafels, 1 wasch do, 4 knapen, 2 do. met marm. blad, 5 kasten, 2 consoles, 11 stoelen, 2 canapes, 1 ijskist, 1 kapstok, 2 kn. aarde- en blikwerk, 1 do. glaswerk, 1 do. lampen, 1 ijzeren ledikant en 1 do. trekpotten *Order.*

UITVOER.

Naar Nederland per Ned. schip *Anna Helena*, gez. C. H. de Boer.
3,098 pic. gouv. koffij. *N. H. M.*

Naar Nederland per Ned. schip *Princes Sophia*, gez. A. F. Hoffman.
2288 pic. suiker, 4,444 do. koffij, 2460 ps. koe- en buffelhuiden, en 14,243¾ ℔ indigo. *Dorrepaal en co.*
280 pic. suiker, 251 ℔ indigo, 1 kt. thee en 1 do. Jav. sigaren. *van Maanen en co.*
764 ps. buffelhuiden en 1771 pic. koffij. *van den Broek en Veeckens en co.*
2108½ ℔ indigo. *Wermuth en co.*
2101¼ ℔ indigo. *J. Hymans.*
665½ ℔ indigo, 52½ do. foelie en 65 do. noten. *Kruthoffer Soesman en co.*

Naar Batavia per N. I. schip *Sara Eleonora*, gez. D. Schuijmer.
906 ps. balken, 1536 do. krombouten, 1461 do. dolken en 592 planken. *Dorrepaal en co.*
10 kn. wijn, 4 do. champagne en 4 do. madera. *Gezagvoerder.*
15 kn., 25 krandj., 27 water-emmers en 9 draag balies. *Hevenman.*

Naar Nederland per Ned. schip *Johanna Maria*, gez. A. Sissingh.
2069 pic. gouv. koffij. *N. H. M.*

Naar Nederland per Ned. schip *Kosmopoliet*, gez. J. Bouten.
4543 pic. gouv. koffij en 1871 do. do. suiker. *N. H. M.*

Naar Nederland per Ned. schip *Anna Helena*, gez. C. H. de Boer.
3666 pic. gouv. koffij. *N. H. M.*

Naar Nederland per Ned. schip *Princes Sophia*, gez. A. L. Hoffman.
2288 pic suiker, 4444 do. koffij, 2460 ps. koe- en buffelhu[iden]
14,252 ℔ indigo. *Dorrepaal en co.*
280 pic. suiker, 251 ℔ indigo, 1 kt. thee, 1 do. Jav. sig[aren] *van Maanen en co.*
764 ps. buffelhuiden, 1771 pic. koffij. *van den Broek en Vee[ckens]*
2402 ℔ indigo. *Wermuth en co.*
2100 » indigo. *J. Hymans.*
665 » indigo. 52 do. foelie, 65 do. noten. *Kruthoffer So[esman] en co.*

Naar Banjermassing per N. I. bark *Atistool Rachman*, gez. Hadj. Moh. Ariep.
9 cod. Jav. geb. kleedjes, slendangs, sarongs en hoofddo[eken] 12 cod. Jav. stroomatten, 1 do. do. tabak, 30 do. Eur. [illegible] sarongs, 1500 ps. Jav. kat. garen, 1 cod. krissen, 1 pa[illegible] geel katoen, 3 doz. do. messen. *Moh. Taheer.*
10 krandj. Jav. tabak. *Abdul Gapoer.*
1300 zilv. rijksdaalders. *Moh. Saleh.*

Naar Nederland per Ned. bark *Johanna Maria*, gez. A. Sissingh.
2088 pic. gouv. koffij, 6378 do. suiker. *N. H. M.*

Naar Nederland per Ned. schip *Kosmopoliet*, gez. J. Bouten.
4543 pic. gouv. koffij, 1871 do. do. suiker. *N. H. M.*

Naar Nederland per Ned. schip *Agneta*, gez. Jonker qq.
411 pic. suiker, 1860 do. koffij, 2000 ps. koe- en buffelhui[den] en 120 ℔ indigo. *C. Damnits en co.*
1918 pic. suiker. *MacNeill en co.*
4 kn. en 3 vs. div. provisien, 1 kt. vermicelli en macar[oni] en 4018 pic. koffij. *B. Kopersmit en co.*
3 kn. wijn. *Gezagvoerder.*

Aan- en Uitvoer te Soerabaija van den 6 tot en met den 12den Febr. 1858.

AANVOER.

Van Nederland en Samarang per Ned. schip *Watergeus*, gez. W. H. Kramer.
882½ en 12½ stav. lood, 1 vt. pik, 16 boss. staal, 4 vn. [illegible] wit, 13 coll. touw, 53 do. ijzer, 247 do. lijnwaden. *N. [illegible]*
30 kn. brandewijn. *P. Oeckmen.*
4 vs. boter. *E. Twiss.*
1 kt. diversen. *Modderman.*
1 kt. diversen. *T. Vos.*
58 kn. en bn. koopmanschapp. *Ruyl Cramer en co.*
12 vs. boter. *Gilley.*

Van Banjarmassing per N. I. bark *Mashmoedie*, gez. Said Moh. Segaf.
2712 boss. rotting, 7110 st. kadj. matten, 12059 do. mal[oekoe] do, 356 do. lanang planken. *Gezagvoerder.*

Van Banjarmassing per N. I. brik *Salim*, gez. Sech Oemar Drahim.
85 boss. rotting, 9560 st. kadj. matten, 3280 do. maloekoe [illegible] 2140 do. lanang planken. *Gezagvoerder.*

Van Banjarmassing per N. I. bark *Borneo*, gez. Go. Banhok.
27124 boss. rotting. *N. H. M.*
10330 st. maloekoe matten, 21300 do. kadj. do, 200 lan[ang] planken, $21^{43}/_{100}$ pic. mankoedoe basten, 18,670 st. C[illegible] aardewerk, 25 pic. ijzer, $4^{60}/_{100}$ pic. was. *Gezagvoerder.*

UITVOER.

Naar Nederland via Pasoeroean per Ned. schip *Jannetje*, gez. A. Lupcke.
6315 pic. suiker, 489 do. noten, $180^{750}/_{1000}$ do. foe[lie] $18^{518}/_{1000}$ do. notenzeep. *N. H. M.*
1 vt. meel. *B. J. van Eck en co.*

Naar Hamburg per Hamb. schip *Manilla*, gez. L. Behrens.
124 pic. kurcema. *Mathieu en co.*
1009 pic. kurcema. *Schimmelpenninck en co.*
484 pic. kurcema. *D. Johan.*

Naar Bombaij per Bomb. schip *Condor*, gez. G. Breithaupe.
$5300/_{100}$ pic. suiker, $38^{85}/_{100}$ do. rotting. *P. Karel en co.*
2500 pic. suiker. *Fraser Eaton en co.*
692 pic. suiker. *L. Johan.*

Naar Nederland via Pasoeroean per Ned. schip *Jannetje*, gez. A. Lupcke.
6315 pic. suiker, $482^{856}/_{1000}$ do noten, $180^{750}/_{1000}$ do. foe[lie] $18^{518}/_{1000}$ do. notenzeep. *N. H. M.*
1 vt. meel. *B. J. van Eck en co.*

Naar Tjilatjap via Samarang per Ned. N. I. bark *Hector*, gez. Paulina.
8 vn. pik, 7 bn. werk. *Holger van den Dungen.*

AANGEKOMEN PASSAGIERS TE BATAVIA.
van den 21sten tot en met den 26 Febr. 1858.

Met het Ned. Ind. stoomsch. *Padang*, kapt. *B. J. Schipper*, de luit. ter zee le kl. *Gaasmans*, de luit. der inf. *Kriesfeld*, *Albrecht* en Z. M. troepen van *Borneo's Westkust.*

Met het Ned. Ind. stoomsch. *Banda*, kapt. *A. G. Bosch*, kapt. der inf. *Lambrecht* en 2 Inlanders van *Soerabaya* [illegible] *Samarang.*

Met het Ned. schip *Kosmopoliet*, kapt. *J. Bouten*, 24 gep[ensioneerde] militairen, van *Samarang.*

Met de Eng. schoen. *Elizabeth Ann*, kapt. *G. Rose*, me[vr.] *Rose*, van *Sydney.*

Met het Ned. schip *Agneta*, kapt. *J. Jonker*, de heer *G. Stok* en echtgenoot, mejuffr. *Stok*, de heer *Van Buren*, Jongeheer *Plate*, 2 Jav. bedienden en 20 militairen, van *Samarang.*

VERTROKKEN PASSAGIERS VAN BATAVIA.
van den 21sten tot en met den 26den Febr. 1858.

Met de Ned. bark *Henriette Geertruida*, kapt. *F. C. de Bo[illegible]*, de heer *J. Van Pabst*, kapt. adj. van Z. E. de Gouverneur Generaal met desselfs echtgenoot en kind en een bediende, de heer *W. Humme* echtg. en kind, de heer *C. van Kamer[illegible]*, gezagv. van het schip *Henriette Cornelia*, *J. Pfander* [illegible] J Stuurm. van id., *J. C. Ham* gew. 2e stuurm. van id., *Amsterdam.*

Met het Ned. Ind. stoomsch. *Koningin der Nederlanden*, kapt. *E. Lewis*, de heer *P. J. G. du Puy* en echtgenoot, de heer *A. E. ten Brinck*, *J. van Thiel*, *J. W. Weijnschenk* en [illegible] naar *Samarang* en *Soerabaya.*

Met het Ned. Ind. stoomsch. *Banda*, kapt. *A. G. Bosch* [illegible] officieren naar *Muntok*, de heer *Veenstra* en vier kinderen, [illegible] *Walbers*, de heer *J. Seuffert*, *Feroni* en familie, *J. F. [illegible] rensbach*, *Van Hoorn*, *Schegel*, *Franken*, *Wiggers van Kerchem* [illegible] familie, Mevr. *Denninghoff* en den heer *H. Stelling* naar *Singapore.*

Met het Ned. Ind. stoomsch. *Padang*, kapt. *B. J. Schipper* met Z. M. troepen, naar *Benkoelen* en *Padang.*

GEDRUKT BIJ H. M. VAN DORP, TE BATAVIA.